

Vedlegg 1. Ny standard om presentasjon og opplysninger

1.1 Innledning¹

Et selskaps finansregnskap har historisk vært den viktigste kommunikasjonskanalen selskapet har hatt med aksjemarkedet. Med den digitale utviklingen blir tilgangen til informasjon stadig enklere. Sammen med løpende rapportering gjennom kvartalsregnskap, børsmeldinger og annen kommunikasjon til markedet, har dette resultert i at deler av informasjonen i årsregnskapet er kjent for regnskapsbrukerne før årsregnskapet publiseres. Dermed kan man stille spørsmål ved om finansregnskapet mister sin relevans. Det har blitt hevdet fra enkelte analytikere at årsregnskapene fremstår som en markedsføringsbrosjyre for selskaper og deres ledelse. Videre hevdes det at den nyttige informasjonen er vanskelig tilgjengelig, selv for erfarne regnskapsbrukere.

Det er for tiden stort fokus på hvordan man skal oppnå bedre kommunikasjon av finansiell informasjon, og i april 2024 ble IFRS 18 *Presentasjon og opplysninger i finansregnskap* («Presentation and Disclosure in Financial Statements») utgitt. Siden offisiell norsk tittel og oversettelse ikke forelå på tidspunktet artikkelen ble forfattet, har vi brukt egne oversettelser i denne artikkelen. Når IFRS 18 trer i kraft fra 1. januar 2027, erstatter den IAS 1. IAS 1 omhandler tre temaer: 1) utvalgte grunnleggende forutsetninger og prinsipper for regnskapsføring, 2) primæroppstillinger og presentasjon og 3) noteopplysninger. IFRS 18 omhandler kun de to siste. 1) er flyttet til IAS 8, som har fått nytt navn – *Grunnlag for utarbeiding av finansregnskap* («Basis of Preparation of Financial Statements»). Endringene fra IAS 1 til IFRS 18 kan oppsummeres i tre hovedbolker: 1) Nye kategorier og delresultater i resultatregnskapet (se kapittel 1.4.), 2) lokalisering og disaggregering av regnskapsinformasjon (se kapittel 1.3) og 3) krav til opplysninger om ledelsesdefinerte resultatmål (se kapittel 1.8). Allerede før standarden har trådt i kraft, har

¹ Deler av omtalen av IFRS 18 i denne artikkelen er hentet fra Magma vol. 27 nr. 5 (2024): Regnskap, revisjon og skatt – IFRS: Ny standard om presentasjon og noteopplysninger (Kvifte).

IASB ferdigstilt flere agendabeslutninger som klargjør kravene i IFRS 18, noe som gjør IFRS 18 til en av standardene hvor det har vært flest agendabeslutninger før standarden er trådt i kraft.

IFRS-regnskapsstandardene har omfattende og detaljerte krav til hvilke noteopplysninger som skal gis, og et ønske om å etterleve standardene har medført at mange selskaper gir omfattende og komplekse noteopplysninger. Det kan virke som flere regnskapsavleggere ikke anvender åpningen IFRS 18.19 gir til å unnlate å gi informasjon som ikke er vesentlig. Det er dermed en risiko for at viktig informasjon ikke når ut til brukeren av regnskapet fordi den forsvinner i omfattende noteinformasjon som er generell eller ikke vesentlig.

Med de stadig økende kravene til annen selskapsrapportering, som bærekraftsrapportering, blir betydningen av effektiv finansiell rapportering, herunder konsistens mellom den finansielle og den ikke-finansielle rapporteringen, større, og også mer krevende. Ikke-finansiell rapportering, og samspillet mellom ulike selskapsrapporter, adresseres imidlertid ikke i denne artikkelen.

I denne artikkelen gjennomgås krav i IFRS 18 og IAS 8 om presentasjon i finansregnskapet, og det gis en del praktiske tips. Særnorske krav til IFRS-rapporterende selskaper kommenteres også.

1.2 Generelt om finansregnskapet

1.2.1 Et fullstendig finansregnskap

Et fullstendig årsregnskap består av (IFRS 18.10):

1. Resultatregnskap og OCI
2. Balansen ved slutten av perioden
3. Oppstilling over endringer i egenkapital for perioden
4. Kontantstrømoppstilling
5. Noteopplysninger

Standarden bruker begrepet primæroppstillingene som et samlebegrep for resultatregnskapet, OCI, balansen, oppstilling over endringer i egenkapitalen og kontantstrømoppstillingen (IFRS 18.14). *OCI* er en forkortelse for det engelske begrepet «other comprehensive income». Den engelske forkortelsen er mye brukt i norsk regnskapsterminologi og anvendes også i denne boken. Begrepet er nærmere forklart i kapittel 1.3 om primæroppstillingene.

Primæroppstillingene og notene i listen over dekker i utgangspunktet bare én periode, men IFRS 18.10 (f) krever også sammenligningsinformasjon. Det

skal gis sammenligningsinformasjon for minst én periode (foregående periode) (IFRS 18.31), men det er anledning til å gi sammenligningsinformasjon for flere perioder (IFRS 18.B14–B15). Det skal gis beskrivende tilleggsinformasjon fra tidligere perioder dersom den er relevant for å forstå innværende periode (IFRS 18.31). Det er også krav om en balanseoppstilling ved begynnelsen av den foregående perioden når et selskap anvender et regnskapsprinsipp med tilbakevirkende kraft, foretar en omarbeiding («restatement») av poster i sitt finansregnskap med tilbakevirkende kraft (feilretting) og når selskapet omklassifiserer poster, og disse endringene har vesentlig balanseeffekt (IFRS 18.37).

1.2.2 Vesentlighet og ikke-relevant informasjon

Ved utarbeidelse av finansregnskapet må man ta stilling til hva som er vesentlige opplysninger. Vesentlighet er en dynamisk størrelse som må vurderes ut fra både kvantitative og kvalitative forhold i hvert enkelt tilfelle.

IFRS 18 Vedlegg A definerer begrepet vesentlig slik:

Opplysningene er vesentlige dersom utelatelser, feilaktige opplysninger eller tilsløring av opplysninger med rimelighet kan forventes å påvirke beslutninger som primærbrukere av finansregnskap til allmenn bruk treffer på grunnlag av finansregnskapet, som inneholder finansielle opplysninger om et bestemt rapporterende foretak.

De forskjellige IFRS-regnskapsstandardene inneholder omfattende krav til tilleggsopplysninger. Konsekvensen av en rigid anvendelse uten gode vesentlighetsvurderinger er omfattende og uoversiktlige regnskaper. Et minimumskrav i en standard trenger ikke oppfylles dersom det resulterer i informasjon som ikke er vesentlig for regnskapet (IFRS 18.19).

I praksis er det flere grunner til at uvesentlig informasjon gis. Én er at enkelte ikke er oppmerksom på samspillet mellom minimumskravene i de enkelte standardene og IFRS 18.19. En annen er at en slavisk tilnærming til minimumskravene sparer selskaper for arbeidet med å gjennomføre en vesentlighetsvurdering, noe som blant annet kan lette prosessen med å utarbeide årsregnskap og unngå eventuelle vanskelige diskusjoner med revisor eller andre eksterne aktører med ansvar for kontroll av etterlevelse, som Finanstilsynet i Norge. Uansett hva årsaken er – ulempen ved at uvesentlig informasjon gis i regnskapet er reell. Dersom selskapene er seg bevisst primærformålet med regnskapet, nemlig å tilrettelegge for gode investorbeslutninger, er det liten tvil om at en mer kritisk gjennomgang av den informasjonen som inntas i regnskapene, vil være formålstjenlig.

For å adressere blant annet dette problemet har IASB i en årrekke arbeidet med et prosjekt om «bedre kommunikasjon», herunder det såkalte «opplysningsinitiativet». En rekke endringer i ulike standarder er de siste årene vedtatt som en konsekvens av dette prosjektet, og enkelte initiativer er fortsatt pågående. IFRS 18 er den viktigste av disse endringene, men også praksisuttalelsen² om vesentlighetsvurderinger (2017), som gir veiledning i hvordan selskapet kan gjøre gode vesentlighetsvurderinger med primærbrukernes informasjonsbehov som vurderingsgrunnlag, var en del av kommunikasjonsprosjektet. Forventningen er at gode vesentlighetsvurderinger vil medføre mer selskapsspesifikk og relevant informasjon i regnskapene.

Praksisuttalelsen angir følgende steg i en vesentlighetsvurdering:

1. Identifisere informasjon om transaksjoner og poster som potensielt kan være vesentlig
2. Vurdere vesentlighet ved hjelp av både kvantitative og kvalitative faktorer
3. Strukturere vesentlig informasjon på en måte som gjør den tilgjengelig
4. Vurdere regnskapet som helhet – kommer den vesentlige informasjonen frem på en konsis og tydelig måte?

Med firestegsmodellen som bakteppe illustrerer praksisuttalelsen hvordan gode vesentlighetsvurderinger kan gjøres vedrørende 1) informasjon om tidligere perioder (sammenligningsinformasjon), 2) feilretting, 3) lånevilkår («covenants»), og 4) delårsregnskap. IASB klargjør at tidligere perioders informasjon kun skal gjengis dersom den er relevant for å forstå utviklingen i inneværende periode. Det illustreres også hvordan uvesentlige feil i tidligere perioder kan være vesentlige i inneværende periode, og derfor kan medføre krav om retting.

Proessen med å identifisere og fjerne ikke-relevant informasjon fra regnskapet bør ikke utsettes til årsoppgjøret. Da er det ofte andre aktiviteter som må prioriteres slik at man ikke får tilstrekkelig tid til en god vurdering av hvilken informasjon som er vesentlig, og hvilken som er uvesentlig og derfor kan fjernes fra finansregnskapet.

Teorieksempel 1.1: Vesentlighetsvurdering av informasjon om lånevilkår

Et selskap har hatt kraftig vekst de siste 5 årene, og har den siste tiden hatt problemer med likviditeten. Selskapet har derfor tatt opp et langsiktig lån i inneværende periode. Det er knyttet lånevilkår til lånet som innebærer at selskapet må holde gjeldsgraden (forholdet mellom gjeld og egenkapital) under et definert nivå. Gjeldsgraden skal måles ved utløpet av hver rapporteringsperiode, og beregningen skal gjøres basert på gjeld og egenkapital oppgitt i selskapets

2 IFRS Practice Statement 2: Making Materiality Judgements (PS)

finansregnskap avlagt etter IFRS. Dersom selskapet bryter lånevilkårene, kan långiver kreve hele lånet tilbakebetalt umiddelbart. Det er ikke påkrevd etter lokale lover eller forskrifter å opplyse om lånevilkårene i selskapets finansregnskap.

IFRS 7.31 krever at selskapet gir opplysninger som gjør det mulig for brukere av finansregnskapet å vurdere arten og omfanget av risiko ved finansielle instrumenter som selskapet er eksponert for ved slutten av rapporteringsperioden.

IFRS 18.B106 inneholder krav om at selskaper i enkelte tilfeller skal gi opplysninger om risikoen for at de må betale tilbake lånet i løpet av 12 måneder som følge av brudd i lånevilkårene.

Ved utarbeidelse av regnskapet vurderer selskapet hvorvidt informasjon om lånevilkårene og innholdet i disse er vesentlig informasjon. I denne vurderingen vektlegger selskapet både potensielle konsekvenser ved brudd og sannsynligheten for brudd.

Hensyntatt selskapets likviditetsproblemer den senere tiden konkluderer selskapet med at forsert tilbakebetaling av lånet som følge av eventuelt brudd på lånevilkårene vil påvirke selskapets finansielle stilling og kontantstrømmer på en måte som det er rimelig å anta kan påvirke brukerne av finansregnskapets beslutninger.

Selskapet vurderer også sannsynligheten for brudd på lånevilkårene.

Scenario 1: Utlåner definerer lånevilkårene med utgangspunkt i selskapets prognoser for de tre påfølgende årene, og aksepterer avvik fra disse på 10 %.

I dette scenarioet vurderer selskapet at til tross for at de har en historikk med å treffe på sine prognoser, så er sannsynligheten for å bryte lånevilkårene høyere enn **svært usannsynlig**. Informasjon om lånevilkårene blir derfor vurdert som vesentlig og blir inkludert i selskapets finansregnskap.

Scenario 2: Utlåner definerer lånevilkårene med utgangspunkt i selskapets prognoser for de tre påfølgende årene, og aksepterer avvik fra disse på 200 %.

I dette scenarioet, basert på størrelsen av akseptert avvik og selskapets historikk med å møte sine prognoser, vurderer selskapet at det er svært usannsynlig at de kommer til å bryte lånevilkårene. Selv om et eventuelt brudd med lånevilkårene vil påvirke selskapets finansielle posisjon og kontantstrømmer på en måte som det er rimelig å anta kan påvirke brukerne av finansregnskapets beslutninger, konkluderer selskapet med at informasjon om lånevilkårene ikke er vesentlig.

Kilde: IFRS Practice Statement 2, eksempel P.

1.3 Primæroppstillingene

IASB har observert at regnskapsbrukere er mer opptatt av informasjonen som presenteres i primæroppstillingene enn informasjonen som gis i notene. Dette skyldes blant annet at primæroppstillingene gir et strukturert overblikk over selskapets finansielle resultater, og at regnskapsbrukerne basert på primæroppstillingene kan identifisere områder hvor de har behov for mer informasjon i notene. På denne bakgrunn inneholder IFRS 18 veiledning om hvilken rolle primæroppstillingene og notene utgjør i årsregnskapet.

1.3.1 Roller, aggregering/disaggregering og benevnelser

Roller

Standarden introduserer en formålsbeskrivelse for regnskapsoppstillingene og noter. Regnskapsoppstillingene skal gi en «nyttig og strukturert oppsummering» (vår oversettelse av «useful structured summary») av selskapets eiendeler, gjeld, egenkapital, kontantstrømmer, inntekter og kostnader (IFRS 18.16), mens notene skal inneholde utfyllende informasjon som gjør postene i regnskapsoppstillingene forståelige og annen informasjon som er nødvendig for å sikre at regnskapet representerer et nyttig beslutningsgrunnlag for brukerne (IFRS 18.17).

Begrepet nyttig og strukturert oppsummering er definert i IFRS 18 og skal bidra til at brukere av regnskapet kan:

- Få et lett og forståelig overblikk over selskapets eiendeler, forpliktelser, egenkapital, inntekter, kostnader og kontantstrømmer
- Sammenligne selskaper og sammenligne ulike regnskapsperioder for samme selskap
- Identifisere poster eller områder som brukeren ønsker å finne mer informasjon om i notene

Begrepet har til hensikt å hjelpe selskaper med å aggregere og disaggregere informasjon, samt presentere den informasjonen som har størst relevans for regnskapsbrukerne i primæroppstillingene på en strukturert måte. Ettersom primæroppstillingene skal presentere en nyttig og strukturert oppsummering av selskapets eiendeler, forpliktelser, egenkapital, inntekter, kostnader og kontantstrømmer, er de naturlig nok mer fremtredende enn den informasjonen som presenteres i notene. Dette betyr likevel ikke at informasjonen som presenteres i notene er mindre viktig enn den som presenteres i primæroppstillingene. Notene har et annet formål enn primæroppstillingene.

Det skilles i IFRS 18 mellom (IFRS 18.41):

En regnskapspost: en regnskapspost er en eiendel, forpliktelse, egenkapitalpost eller reserve, inntekt, kostnad eller kontantstrøm, eller en sammenslåing av disse.

En regnskapslinje: En regnskapslinje er en linje som presenteres separat i en av primæroppstillingene.

Ikke alle vesentlige opplysninger kan presenteres i primæroppstillingene, da det ville gitt et uoversiktlig bilde som ikke bidrar til formålet med primæroppstillingene. Derfor må selskapet vurdere, basert på sine spesifikke forhold, hvilke opplysninger som bidrar til å gi en nyttig og strukturert oppsummering.

Teorieksempel 1.2: Presentasjon av regnskapslinjer basert på primæroppstillingenes rolle

Et selskap har i 2026 gjennomført en stor restrukturering og konkluderer med at informasjon om denne restruktureringen er vesentlig. For å avgjøre om de skal presentere en regnskapslinje for restruktureringskostnader i resultatoppstillingen må selskapet vurdere om denne regnskapslinjen vil bidra til en nyttig og strukturert oppsummering ved å hjelpe brukerne å:

- **Få en forståelig oversikt over selskapets kostnader for perioden:** Separat presentasjon av restruktureringskostnader kan bidra til å forstå økningen i totale driftskostnader i perioden.
- **Gjøre sammenligninger mellom selskaper eller mellom rapporteringsperioder:** Ettersom restruktureringskostnader ikke er av vedvarende karakter i dette eksemplet kan separat presentasjon av restruktureringskostnader gjøre andre regnskapslinjer mer sammenlignbare med beløpene som er blitt presentert i tidligere perioder så vel som beløp presentert av andre selskap. Dette vil kunne gi et bedre grunnlag for trendanalyser.
- **Identifisere regnskapsposter eller områder hvor brukerne ønsker å lete etter tilleggsinformasjon i notene:** Når notene inneholder tilleggsinformasjon om restruktureringskostnader, kan presentasjon av disse separat i resultatoppstillingen med notehenvisning trekke brukernes oppmerksomhet mot denne tilleggsinformasjonen.

Kilde: Applying IFRS: A closer look at IFRS 18 (April 2026), Illustration 2-1

I notene skal det presenteres tilleggsinformasjon som er nødvendig for at brukerne av regnskapet skal kunne forstå de linjene som er presentert i primæroppstillingene (IFRS 18.17). Eksempler på slik informasjon er (IFRS 18.B6):

- Disaggregert informasjon om regnskapslinjer i primæroppstillingene
- Beskrivelse av egenskaper ved regnskapslinjene som presenteres i primæroppstillingene
- Informasjon om metoder, forutsetninger og skjønnsmessige vurderinger brukt ved innregning, måling og presentasjon av regnskapslinjer i primæroppstillingene.

Det er i tillegg krav om å presentere ytterligere informasjon i notene for å sikre at formålet med finansregnskapet oppfylles (IFRS 18.B7). Dette omfatter blant annet informasjon som kreves av andre IFRS-regnskapsstandarder, for eksempel informasjon om betingede eiendeler og betingede forpliktelser i henhold til IAS 37, samt informasjon om selskapets eksponering for ulike risikoer, som kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko, som kreves av IFRS 7. Videre skal selskapet vurdere om det er behov for å presentere tilleggsinformasjon om spesifikke transaksjoner, andre hendelser eller forhold for å sikre at regnskapsbrukerne får nødvendig informasjon til å kunne vurdere effekten av dette på finansregnskapet. Selskapet skal, så langt det er praktisk mulig, strukturere notene på en systematisk måte

(IFRS 18.114). Det betyr at selskapet blant annet må ta hensyn til hvordan det påvirker forståelsen og sammenlignbarheten av finansregnskapet.

IFRS 18 krever at det gjøres krysshenvisninger mellom primæroppstillingene og notene (IFRS 18.114). Når et beløp som gis i note er innregnet i flere linjer i primæroppstillingene, skal det opplyses om hvilke beløp som er innregnet i hvilke regnskapslinjer. Denne referansen i begge retninger sikrer at regnskapsbrukerne forstår hvordan beløpene i notene er innregnet i primæroppstillingene.

Aggregering/disaggregering

Prinsippene for aggregering og disaggregering gjelder for eiendeler, forpliktelser, egenkapital, inntekter, kostnader og kontantstrømmer, og hjelper selskaper med å vurdere hvilke poster som skal presenteres i primæroppstillingene for å oppfylle kravet om en nyttig og strukturert oppsummering, og hvilken informasjon som skal opplyses i notene for å bidra med vesentlig informasjon. Et nyttig tankesett for bruk ved aggregering og disaggregering kan oppsummeres som følger (IFRS 18.41):

- Klassifisere og aggregere eiendeler, forpliktelser, egenkapital, inntekter, kostnader og kontantstrømmer i poster basert på sammenlignbare karaktertrekk.
- Disaggregere transaksjoner basert på kjennetegn som ikke er sammenlignbare.
- Aggregere eller disaggregere poster i regnskapslinjer slik at primæroppstillingene presenterer en nyttig og strukturert oppsummering.
- Aggregere og disaggregere poster for å opplyse vesentlig informasjon i notene.
- Sikre at aggregering og disaggregering av informasjon i årsregnskapet ikke tilslører vesentlig informasjon.

Denne tilnærmingen sikrer at poster som inneholder vesentlig informasjon disaggregeres, og når vesentlig informasjon ikke presenteres i regnskapslinjene i primæroppstillingene, opplyses den om i noter (IFRS 18.42).

Vurderingen av hvilke poster som skal aggregeres og ikke krever utøvelse av skjønn (IFRS 18.B19). Det generelle prinsippet er at for at poster skal kunne aggregeres, må de dele minst ett kjennetegn utover det å oppfylle definisjonen på en eiendel, forpliktelse, egenkapital, inntekt, kostnad eller kontantstrøm (IFRS 18.B21). Eksempler på kjennetegn kan være art, funksjon og målegrunnlag (IFRS 18.B78). IFRS 18 inneholder eksempler på inntekter og kostnader som kan ha ulike kjennetegn slik at det kan være behov for presentasjon på egen linje i resultatoppstillingen eller opplysninger i note. Dette gjelder for eksempel nedskrivning av varelager, nedskrivning av anleggsmidler, gevinst og tap ved salg av anleggsmidler og reversering av avsetninger (IFRS 18.B78). Eksempler på poster i balansen med

ulike kjennetegn som kan kreve presentasjon på egen linje i balansen eller opplysninger i note er anleggsmidler fordelt på kategorier i henhold til IAS 16, varelager fordelt på råvarer, varer i arbeid og ferdigvarer i henhold til IAS 2, avsetninger fordelt på art (f.eks. personalkostnader, fjerningsforpliktelser og andre poster) og egenkapital fordelt på ulike klasser (f.eks. innbetalt egenkapital, overkurs og reserver) (IFRS 18.B111).

Jo flere felles kjennetegn postene har, desto større er sannsynligheten for at aggregering vil bidra til at formålet med primæroppstillingene blir oppfylt (IFRS 18.B20). Tilsvarende vil færre felles kjennetegn øke sannsynligheten for at disaggregering vil sikre at formålet blir oppfylt.

Benevnelser

I praksis ser man i enkelte tilfeller at selskaper presenterer inntekter og kostnader som «andre» i primæroppstillingene og i notene uten å forklare hva som er inkludert i denne betegnelsen. IASB har vurdert at bruken av slike betegnelser ofte ikke er særlig hjelpsom for regnskapsbrukerne når det gjelder å forstå hva posten inneholder. Derfor er det i IFRS 18 krav om at poster i primæroppstillingene skal benevnes og beskrives slik at de på en god måte reflekterer postens kjennetegn («tro gjengivelse») (IFRS 18.43). Det er også krav om ytterligere beskrivelse når betegnelser som «andre», «uvanlige» eller «ikke-gjentakende» benyttes. Denne typen aggregering og benevnelse av poster stammer ofte fra spesifikke transaksjoner eller andre hendelser, som for eksempel restruktureringer eller lignende, og inneholder derfor ofte poster som ikke har sammenlignbare kjennetegn. Poster som presenteres eller opplyses, kan kun benevnes som «andre» eller «annet» dersom det ikke finnes en mer informativ benevnelse (IFRS 18.B25).

1.4 Resultatregnskapet

Oppstillingsplanen for resultatregnskap i den norske regnskapsloven er en spesifisering av *årsresultatet*. Dette resultatbegrepet er i IFRS benevnt «profit or loss» («resultat»). IFRS 18 inneholder en definert struktur for resultatregnskapet for å gjøre det mulig å sammenligne ulike selskaper, noe som styrker informasjonsinnholdet i regnskapet. Strukturen innebærer at driftsresultat, resultat før finansiering og inntektsskatt og årsresultat er obligatoriske delresultater som skal presenteres i resultatoppstillingen (IFRS 18.69). I tillegg skal resultatregnskapet deles i fem kategorier: drift, investering, finansiering, resultatskatt og avviklet virksomhet (IFRS 18.47).

Under er en illustrasjon på en resultatoppstilling etter IFRS 18, for et selskap uten investering eller kundefinansiering som «spesifisert sentral virksomhetsaktivitet» (vår oversettelse av «Specified main business activity», «SMBA») (se kapittel 1.4.7 for omtale av spesifisert sentral virksomhetsaktivitet).

Resultatregnskap

Salgsinntekter	Drift
Varekost	
Bruttomargin	
Andre driftsinntekter	
Salgskostnader	
FoU-kostnader	
Administrative kostnader	
Nedskrivning goodwill	
Andre driftskostnader	
Driftsresultat	
Resultatandel TS og FKV	Investering
Gevinst salg TS og FKV	
Resultat før finansiering og inntektsskatt	
Rentekostnad lån og leieforpliktelser	Finansiering
Rentekostnad pensjonsforpliktelse	
Resultat før inntektsskatt	
Inntektsskatt	Skatt
Resultat videreført virksomhet	
Resultat avviklet virksomhet	Avviklet virksomhet
Årsresultat	

Figur 1.1 Eksempel på resultatoppstilling i henhold til IFRS 18³.

Driftsresultat har ikke tidligere vært definert under IFRS, men har i praksis også før IFRS 18 vært vanlig. Formålet med å innføre et definert krav er å sikre bedre sammenlignbarhet mellom selskaper. Driftsresultatet inneholder alle inntekter og kostnader som klassifiseres i driftskategorien (IFRS 18.70). Det andre pliktige delresultatet er resultat før finansiering og inntektsskatt, som består av driftsresultat

³ Illustrerer resultatoppstilling for selskap uten investering eller kundefinansiering som sentral virksomhetsaktivitet. Bygger på tilsvarende oppstilling i IASB Staff paper AP1, oktober 2023.

og inntekter og kostnader som klassifiseres i investeringskategorien (IFRS 18.71). I tillegg til å øke sammenlignbarheten mellom selskapene er formålet med dette delresultatet å gi brukerne av regnskapet mulighet til å analysere selskapets prestasjon uavhengig av hvordan selskapet er finansiert.

Oppstillingsplanen for resultat etter IFRS inneholder også resultatbegrepet «comprehensive income» som er oversatt til *totalresultat* på norsk. Totalresultatet tar utgangspunkt i periodens resultat (årsresultatet eller delårsresultatet) og legger til eller trekker fra OCI. OCI er andre inntekter og kostnader som ikke blir innregnet i periodens resultat. Oppstillingsplanen for resultat i den norske regnskapsloven stopper på årsresultatet og inneholder ikke OCI og totalresultat. I god regnskaps-skikk blir flere av OCI-postene ført direkte mot egenkapitalen.

OCI er en forkortelse for «other comprehensive income». Det finnes flere oversettelser av OCI, for eksempel *andre inntekter og kostnader*, *andre resultatposter* og *øvrige resultatelementer*. I NOU 2015:10 (side 54) foreslo regnskapslovutvalget at de norske oversettelsene av «comprehensive income» og «other comprehensive income» burde endres til *utvidet resultat* og *poster i utvidet resultat*. Forslaget er ikke blitt tatt til følge. Den engelske forkortelsen *OCI* er allerede godt innarbeidet i norsk regnskapsterminologi, og vi anvender derfor forkortelsen i denne boken. Eksempelene som illustrerer praksis kan bruke andre begrep enn OCI.

I samsvar med IFRS 18.12 kan selskaper vise bestanddelene i totalresultatet i én eller to oppstillinger. Selskap som velger å bruke to oppstillinger, skal først vise et resultatregnskap som viser periodens resultat for så å vise en oppstilling som viser totalresultatet. Denne siste oppstillingen starter da med periodens resultat og spesifiserer så OCI-poster som inngår i totalresultatet. Flere børsnoterte selskaper presenterer periodens resultat i to oppstillinger, se *praksiseksempel* nedenfor.

Praksiseksempel 1.1 Separate resultatoppstillinger

Yara viser sitt resultat for 2025 i to separate oppstillinger som vist nedenfor. Første oppstilling representerer resultatregnskapet som viser årets resultat. Andre oppstilling viser totalresultatet. Resultatregnskapet er utarbeidet etter gjeldende regnskapsstandard for presentasjon (IAS 1), eksempelet er gjengitt for å illustrere separate resultatoppstillinger som fortsatt vil være relevant under IFRS 18.

Consolidated statement of income

USD millions	Notes	2025	2024
Revenue	2.1, 2.3	15,623	13,868
Other income	2.2, 4.9	92	66
Revenue and other income		15,715	13,934
Raw materials, energy costs and freight expenses	2.4, 4.9	(11,285)	(10,200)
Change in inventories of own products		77	70
Payroll and related costs	2.5, 5.3, 7.2	(1,418)	(1,543)
Depreciation and amortization	4.1, 4.2, 4.5	(1,084)	(1,047)
Impairment loss	4.7	(16)	(82)
Expected and realized credit loss on trade receivables	3.2	(5)	(9)
Other operating expenses	2.6, 4.9	(413)	(437)
Operating costs and expenses		(14,143)	(13,248)
Operating income/(loss)		1,571	686
Share of net income/(loss) in equity-accounted investees	4.3	17	19
Interest income and other financial income	2.7	66	55
Foreign currency exchange gain/(loss)	2.7, 6.1	383	(321)
Interest expense and other financial items	2.7	(259)	(259)
Income/(loss) before tax		1,778	180
Income tax	2.8	(406)	(165)
Net income/(loss)		1,372	15
Net income/(loss) attributable to:			
Shareholders of the parent		1,368	14
Non-controlling interests		3	2
Basic earnings/(loss) per share		5.37	0.05
Diluted earnings/(loss) per share ¹		5.37	0.05
Weighted average number of shares outstanding	5.1	254,725,627	254,725,627

¹ Yara currently has no share-based compensation that results in a dilutive effect on earnings per share.

Consolidated statement of comprehensive income

USD millions	Notes	2025	2024
Net income/(loss)		1,372	15
Other comprehensive income/(loss) that may be reclassified to statement of income in subsequent periods, net of tax			
Currency translation adjustments		186	(254)
Hedge of net investments	2.8, 6.2	75	(67)
Net other comprehensive income/(loss) that may be reclassified to statement of income in subsequent periods, net of tax		261	(321)
Other comprehensive income/(loss) that will not be reclassified to statement of income in subsequent periods, net of tax			
Currency translation adjustments ¹		222	(160)
Net gain/(loss) on equity instruments at fair value through other comprehensive income	6.3	1	1
Remeasurement gains/(losses) on defined benefit plans	2.8, 5.3	13	17
Net other comprehensive income/(loss) that will not be reclassified to statement of income in subsequent periods, net of tax		236	(142)
Total other comprehensive income/(loss), net of tax		497	(463)
Total comprehensive income/(loss)		1,868	(448)
Total comprehensive income/(loss) attributable to:			
Shareholders of the parent		1,863	(446)
Non-controlling interests		5	(1)

¹ Currency translation adjustments that will not be reclassified to statement of income are related to entities with functional currency NOK as these are not classified as "foreign operations" to Yara International ASA.

Kilde: Yara ASA, Årsrapport 2025, side 188-189.

Enkelte poster i OCI kan bli resirkulert⁴ i senere perioder, mens andre poster i OCI aldri vil bli resirkulert.

Teorieksempel 1.3: Resirkulering

Selskap A etablerer i år 1 en kontantstrømsikring. Verdiendringen på sikringsinstrumentet er effektiv sikring og føres over OCI i år 1. I år 2 resultatføres sikringsobjektet, og sikringseffekten som ble ført over OCI i år 1, blir i år 2 resirkulert over OCI og blir samtidig ført i periodens resultat (IFRS 9.6.5.11).

OCI i totalresultatet skal skilles i grupper av OCI som henholdsvis kan resirkuleres og ikke kan resirkuleres (IFRS 18.88), se **praksiseksempel** ovenfor. Tabell 1.1 viser poster som inngår i OCI og hvorvidt de skal resirkuleres eller ikke.

Tabell 1.1 Poster som ifølge IFRS 18.B87 skal inkluderes i OCI. Tabellen viser også hvorvidt dette er poster som skal resirkuleres eller ikke.

Resirkuleres ikke over resultatet
Endringer i verdireguleringsreserven (IAS 16 og IAS 38)
Aktuarmessige gevinster og tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger (IAS 19)
Gevinst og tap på investeringer i egenkapitalinstrumenter øremerket til virkelig verdi med verdiendringer over OCI i samsvar med IFRS 9.5.7.5
Gevinst og tap på sikringsinstrumenter som sikrer gevinst og tap på egenkapitalinstrumenter målt til virkelig verdi over OCI i samsvar med IFRS 9.5.7.5 (se IFRS 9.6.5.8(b))
Endringer i virkelig verdi som skyldes egen kredittrisiko ført over OCI i tråd med IFRS 9.5.7.7 når virkelig-verdi-opsjon er benyttet for finansielle forpliktelser
Resirkuleres over resultatet
Gevinster og tap som oppstår av omregning av finansregnskapet til en utenlandsk virksomhet (IAS 21)
Gevinst og tap på finansielle eiendeler målt til virkelig verdi med verdiendring over OCI i samsvar med IFRS 9.4.1.2A (IFRS 9)
Den effektive delen av gevinster og tap ført til sikringsreserven ved kontantstrømsikring i tråd med IFRS 9.6.5.11(a) (IFRS 9)
Verdiendring på komponenter av sikringsinstrumenter som er ekskludert fra sikringsforholdet (tidsverdien på en opsjon, renteelementet i en forwardkontrakt eller «basisspreads» i valutabytteavtaler) som er ført over OCI i tråd med «cost of hedging» (IFRS 9.6.5.15 og 9.6.5.16)

I tillegg til de postene som fremkommer av tabellen genererer også IFRS 17 (aktuell for selskaper med forsikringskontrakter) enkelte OCI-poster (IFRS 18.B87 j) og k)). Disse postene er imidlertid sammensatt av ulike elementer som kan behandles ulikt og IFRS 17 gir også enkelte valgmuligheter sånn at plassering av disse postene i kategoriene «Resirkuleres ikke over resultatet» og «resirkuleres over resultatet» ikke lar seg gjøre.

⁴ Begrepet «reclassified» kan oversettes på flere måter, for eksempel reklassifisert, omklassifisert og resirkulert. I den offisielle norske oversettelsen av IAS 1 (norsk oversettelse av IFRS 18 foreligger som nevnt i skrivende stund ikke) brukes omklassifisert. Vi bruker begrepet resirkulert i denne boken. Noen av eksemplene som illustrerer praksis, bruker andre begreper.

1.4.1 Investeringskategorien

Mange regnskapsbrukere analyserer avkastning fra et selskaps investeringer separat fra driften. Kravet om en investeringskategori gir disse brukerne mulighet til å identifisere avkastning som ikke er en del av selskapets sentrale virksomhetsaktivitet. Reglene som gjengis i dette kapitlet, er de generelle reglene som gjelder for selskaper uten spesifisert sentral virksomhetsaktivitet. For omtale om reglene for selskaper med spesifisert sentral virksomhetsaktivitet, se kapittel 1.4.7. Investeringer i gjelds- eller egenkapitalinstrumenter genererer normalt avkastning som er spesifikk til den investeringen, det vil si en individuell avkastning som i stor grad er uavhengig av selskapets andre ressurser (IFRS 18.B46).

I investeringskategorien klassifiseres inntekter og kostnader fra (IFRS 18.53):

1. investeringer i tilknyttet selskap (TS), felleskontrollert virksomhet (FKV) og ukonsoliderte datterselskap,
2. kontanter og kontantekvivalenter, og
3. andre eiendeler som genererer avkastning «individuell og i stor grad uavhengig» (vår oversettelse av «individually and largely independently») av selskapets andre ressurser

Eksempler på eiendeler som genererer avkastning individuelt og i stor grad uavhengig av selskapets andre ressurser, er gjelds- eller egenkapitalinstrumenter som genererer renteinntekter eller utbytte, investeringseiendommer som genererer leieinntekter, avskrivninger og nedskrivninger eller verdiendringer (avhengig av hvilken modell i IAS 40 som benyttes), og fordringer på leie fra investeringseiendommer (IFRS 18.B46-B47). IFRS 18 gir i tillegg eksempler på eiendeler som typisk brukes i sammenheng for å produsere eller levere eiendeler, som derfor ikke gir opphav til inntekter og kostnader som skal klassifiseres i investeringskategorien. Eksempler på dette er eiendom, anlegg og utstyr, og fordringer som oppstår fra produksjon eller levering av varer og tjenester hvor inntekten klassifiseres i driftskategorien, og lån til kunder når selskapet har som sentral virksomhetsaktivitet å gi finansiering til kunder (IFRS 18.B48).

Teorieksempel 1.4: Klassifisering av leieinntekt fra en operasjonell leieavtale

Selskap A leier ut en maskin som det tidligere har brukt i egen drift og klassifiserer denne leieavtalen som en operasjonell leieavtale i henhold til IFRS 16. Ved vurdering av hvilken kategori leieinntekten skal klassifiseres i, må selskapet vurdere om eiendelen genererer avkastning individuelt og i stor grad uavhengig av selskapets andre ressurser. IFRS 18.B48 lister driftsmidler som et eksempel på en eiendel som brukes i kombinasjon for å produsere eller tilby varer og tjenester og som derfor ikke genererer avkastning individuelt eller i stor grad uavhengig. Dette

er imidlertid basert på forutsetningen om at driftsmidler brukes sammen med andre driftsressurser i selskapet. I dette tilfellet leier selskapet ut maskinen som ikke brukes i egen drift. Det taler for at maskinen genererer individuell og i stor grad uavhengig avkastning, og i så fall skal leieinntekten klassifiseres i investeringskategorien.

Kilde: Applying IFRS: A closer look at IFRS 18 (April 2026), Question 3-6

Teorieksempel 1.5: Klassifisering av leieinntekt fra driftsmidler som leies ut for en kort periode

Et byggefirma bruker gravemaskiner ved utførelse av sine driftsaktiviteter. I sommerferien holder selskapet stengt i to måneder, og derfor blir gravemaskinene utleid til en tredjepart i denne perioden. Leieavtalen er en operasjonell leieavtale i henhold til IFRS 16. I dette scenarioet genereres leieinntektene i den aktuelle, korte perioden individuelt og i stor grad uavhengig av selskapets andre ressurser. Men ettersom maskinene over tid brukes i hovedsak i selskapets driftsaktiviteter og dermed sammen med selskapets andre ressurser, skal inntekter og kostnader fra denne klassifiseres i driftskategorien, herunder også inntekter og kostnader i den korte perioden de leies ut.

Kilde: Applying IFRS: A closer look at IFRS 18 (April 2026), Question 3-7

Investeringskategorien skal som nevnt over inneholde resultatandeler fra TS og FKV (IFRS 18.53 a)). Dette gjelder uavhengig av om selskapet investerer i eiendeler som sin spesifiserte sentrale virksomhetsaktivitet eller ikke, og reflekterer at for både et selskap som investerer i eiendeler og et som ikke gjør det, har selskapet ikke kontroll over aktivitetene i TS-ene og FKV-ene. IFRS 18 spesifiserer imidlertid ikke hvor linjen for investeringer etter egenkapitalmetoden skal vises i investeringskategorien, så et alternativ, som i noen tilfeller kan være aktuelt, er å presentere dette som første linje etter delresultatet for driftsresultat og sette inn et ekstra delresultat for driftsresultat og inntekter og kostnader fra investeringer etter egenkapitalmetoden. En annen mulighet, som i noen tilfeller kan være aktuell, er å disaggregere inntekter og kostnader fra TS/FKV til mer enn én regnskapslinje innenfor investeringskategorien, basert på investeringer med like og ulike kjennetegn, for eksempel underliggende virksomhet i investeringene (noen av investeringene driver innenfor samme virksomhet som investor, mens andre driver med annen type virksomhet). Innarbeiding av slike delresultater og dellinjer må alltid vurderes opp mot det generelle kravet om at resultatoppstillingen skal representere en nyttig og strukturert oppsummering.

Avkastning på kontanter og kontantekvivalenter (IFRS 18.53 b)) og andre investeringer som genererer avkastning uavhengig av andre eiendeler, som for eksempel renter, utbytte, leieinntekt, og nedskrivninger og reversering av nedskrivninger på investerings eiendeler (IFRS 18.53 c)), skal også presenteres i investeringskategorien, i tillegg til kostnader knyttet til anskaffelsen og avhendelsen av disse (IFRS 18.54).

En konsekvens av at inntekter og kostnader fra investeringseiendommer skal klassifiseres i investeringskategorien, er at et selskap som for eksempel har både investeringseiendom og anleggsmidler knyttet til selskapets drift og derfor klassifiseres i driftskategorien, vil ha avskrivningskostnader både i investeringskategorien og driftskategorien om selskapet anvender kostmodellen i IAS 40 for investeringseiendommene.

Tilleggs kostnader som oppstår i forbindelse med kjøp eller salg av investeringer skal klassifiseres i investeringskategorien (IFRS 18.54 c)). Formålet med dette kravet er å oppnå en mer konsistent klassifisering, og eksempler på slike kostnader er eksterne kostnader som er enkle å identifisere. Det er kun tilleggs kostnader som gjelder *anskaffelse* av investeringer som skal klassifiseres i investeringskategorien.

Teorieksempel 1.6: Klassifisering av transaksjonskostnader

Selskap P er et morselskap i et konsern. I 2026 har selskapet gjort to oppkjøp:

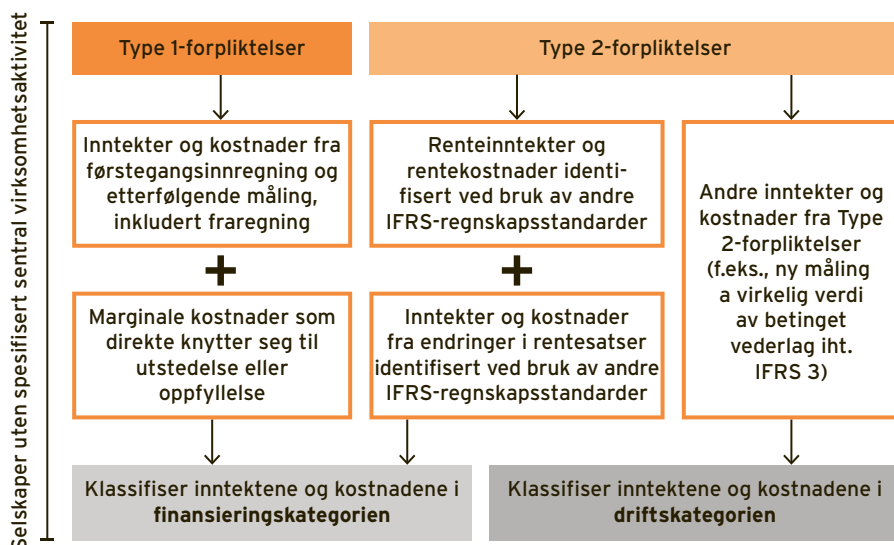
- Kjøp av et datterselskap som regnskapsføres som en virksomhetssammenslutning i henhold til IFRS 3, hvor transaksjonskostnader utgjør NOK 5 millioner.
- Kjøp av en egenkapitalinvestering uten kontroll, felles kontroll eller betydelig innflytelse som regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet i henhold til IFRS 9, hvor transaksjonskostnader utgjør NOK 200 000.

Selskapet vurderer at noen av eiendelene i datterselskapet de har kjøpt ikke genererer inntekter individuelt og i stor grad uavhengig av selskapets andre eiendeler. Derfor skal transaksjonskostnader fra oppkjøp av datterselskapet klassifiseres i driftskategorien. Selskapet konkluderer motsatt for egenkapitalinvesteringen. Fremtidig utbytte knyttet til denne investeringen klassifiseres i investeringskategorien, og transaksjonskostnader knyttet til anskaffelse skal også klassifiseres i investeringskategorien.

Kilde: Applying IFRS: A closer look at IFRS 18 (April 2026), Illustration 3-2

1.4.2 Finansieringskategorien

Finansieringskategorien inneholder inntekter og kostnader fra to typer gjeld (IFRS 18.59), som kan omtales som «Type 1» og «Type 2». Inntekter og kostnader fra både Type 1- og Type 2-forpliktelser skal som hovedregel inngå i finansieringskategorien, med unntak for enkelte inntekter og kostnader fra Type 2-forpliktelser (se figur 1.2 under). Reglene som gjengis i dette kapitlet, er de generelle reglene som gjelder for selskaper uten spesifisert sentral virksomhetsaktivitet. For omtale av reglene for selskaper med spesifisert sentral virksomhetsaktivitet, se kapittel 1.4.7.

Figur 1.2 Oppsummering av klassifisering av inntekter og kostnader i finansieringskategorien⁵

Type 1-forpliktelser er gjeld som har oppstått med kun ett formål, nemlig finansiering. IFRS 18 beskriver slike transaksjoner som transaksjoner hvor selskapet mottar finansiering enten i form av kontanter, oppfyllelse av en finansiell forpliktelse eller mottakelse av selskapets egne egenkapitalinstrumenter, og som selskapet på et senere tidspunkt vil returnere i bytte mot kontanter eller egne egenkapitalinstrumenter (IFRS 18.B50). Eksempler på Type 1-forpliktelser er (IFRS 18.B51):

- Gjeldsinstrument som blir gjort opp i kontanter, for eksempel gjeldsbrev, lån, foretaksobligasjoner og pantelån
- En forpliktelse i en leverandørfinansieringsavtale når leverandørgjelden blir fraregnet
- En obligasjon som gjøres opp gjennom levering av selskapets egne aksjer
- En forpliktelse for et selskap til å kjøpe egne egenkapitalinstrumenter

Inntekter og kostnader som oppstår fra førstegangsinnregning og etterfølgende måling, inkludert fraregning, av Type 1-forpliktelser skal klassifiseres i finansieringskategorien. Eksempler på slike inntekter og kostnader er (IFRS 18.B52):

- Renteinntekter på et utstedt gjeldsinstrument

⁵ Kilde: Applying IFRS: A closer look at IFRS 18 (April 2026), Figure 3–3

- Virkelig-verdi-gevinster og -tap på forpliktelser målt til virkelig verdi over resultatet
- Utbytte på utstedte aksjer klassifisert som forpliktelser

I forbindelse med en virksomhetssammenslutning kan det oppstå spørsmål om klassifisering av Type 1-forpliktelser når et selskap blir kjøpt opp. Mye taler for at når et selskap som blir kjøpt opp har klassifisert en forpliktelse som Type 1-forpliktelse i henhold til reglene i IFRS 18, vil klassifiseringen hos overtakende part i en virksomhetssammenslutning bli den samme. Virksomhetssammenslutningen endrer ikke arten, og dermed heller ikke klassifiseringen, av en forpliktelse⁶.

Type 2-forpliktelser omfatter all annen gjeld, og da typisk gjeld som har oppstått som en konsekvens av et annet formål. Eksempler på Type 2-forpliktelser er (IFRS 18.B53):

- Utsatt betaling til leverandører
- Kontraktsforpliktelser
- Leieforpliktelser
- Pensjonsforpliktelser
- Avsetning for fremtidige utgifter i forbindelse med opprydning etter en gjennomført investering

Renteinntekter og rentekostnader, inkludert inntekter og kostnader som oppstår fra endringer i rentesatser, skal klassifiseres i finansieringskategorien hvis de oppstår ved bruk av andre IFRS-regnskapsstandarder (IFRS 18.61). Den siste delen av dette kravet er viktig, ettersom ikke alle IFRS-regnskapsstandarder krever at selskaper disaggregerer renteinntekter og -kostnader og andre typer av inntekter og kostnader. IFRS 2 er et eksempel på dette. Rentekostnader på Type 2-forpliktelser som skal innregnes under finansiering inkluderer for eksempel leieforpliktelser innregnet i henhold til IFRS 16, kontraktsforpliktelser med en vesentlig finansieringskomponent i henhold til IFRS 15 og leverandørgjeld innregnet i henhold til IFRS 9 (IFRS 18.B54). Kostnader i forbindelse med forbruk av kjøpte varer og tjenester og gevinster og tap ved ny måling av virkelig verdi av en forpliktelse ved betinget vederlag etter IFRS 3 er eksempler på inntekter og kostnader som ikke er renteinntekter eller kostnader som oppstår som følge av anvendelse av IFRS-regnskapsstandarder, og skal derfor klassifiseres i driftskategorien.

6 Kilde: Applying IFRS: A closer look at IFRS 18 (April 2026), Question 3–10

Klassifisering av lånegebyr («loan commitment fees»)

I noen tilfeller kan en låntager betale et gebyr for å få et lån, kreditt eller kreditt-rammer. Avhengig av om det er sannsynlig at lånet vil brukes helt eller delvis, og om låneforpliktelsen utgår når det er brukt (dvs. om lånet blir tilbakebetalt og ikke kan trekkes opp igjen), vil gebyrene være enten inkludert i den effektive renten på lånet eller kostnadsføres over perioden.

Marginale kostnader som direkte knytter seg til utstedelse eller oppgjør av Type-1-forpliktelser, for eksempel transaksjonskostnader, skal også klassifiseres i finansieringskategorien (IFRS 18.60). Etter kravene i IFRS 18 vil klassifiseringen av disse gebyrene i resultatregnskapet hos låntager reflektere den underliggende regnskapsføringen. Det betyr at klassifiseringen vil være avhengig av om det innregnes en forpliktelse eller ikke. Dersom kostnaden ikke er en del av en spesifisert kostnad som selskapet må klassifisere i finansieringskategorien, skal den klassifiseres i driftskategorien.

Teorieksempel 1.7: Klassifisering av lånegebyr

Et selskap inngår en femårig kredittavtale på NOK 100 millioner som skal tilbakebetales i kon-
tanter. Ved inngåelse av avtalen betales et lånegebyr på NOK 1 million. For å illustrere er kre-
dittavtalen en av de følgende:

1. Et lån med fast løpetid og nedbetalingsplan som selskapet trekker opp i sin helhet på dag én, noe som medfører innregning av en forpliktelse.
2. En låneforpliktelse for et lån med fast løpetid. Ved inngåelse er det sannsynlig at selskapet vil trekke opp NOK 60 millioner av kredittrammen, noe som vil medføre innregning av en forpliktelse når det blir delvis trukket opp, mens resten forblir ubrukt.
3. En låneforpliktelse for et lån med fast løpetid. Ved inngåelse av lånet er det ikke sannsynlig at selskapet vil trekke opp noe av lånet.
4. En avtale der selskapet kan trekke opp og betale tilbake flere ganger gjennom løpetiden («Revolving credit facility», «RCF»).

	Sannsynlighet for utnyttelse	Regnskapsmessig behandling	Klassifisering i resultat-oppstillingen
1	Benyttes fullt ut dag 1	Gebyret er en del av den effektive renten iht. IFRS 9 på den påfølgende forpliktelsen og innregnes som en del av rentekostna- den over låneperioden	Finansiering
2	Sannsynlig at 60% vil bli benyttet	Gebryet er fordelt pro-rata til 600 000 NOK av lånet som er sannsynlig å bli benyttet – og blir en del av den effek- tive renten på den påfølgende forpliktelsen	Finansiering
		Gjenværende andel av gebyret kostnadsfø- res lineært over låneperioden	Drift
3	Ikke sannsynlig å bli benyttet	Gebyret kostnadsføres lineært over låne- perioden	Drift
4	Lånet vil bli benyttet og nedbetalt flere ganger (RCF)	Gebyret er kostnadsført lineært over låneperioden ettersom det ikke knytter seg til et spesifikt lån	Drift

I tilfellet hvor gebyret inkluderes i den effektive renten av lånet som oppstår i henhold til IFRS 9, vil gebyret være en del av rentekostnaden og derfor klassifiseres i finansieringskategorien ettersom både rentekostnader på Type 1- og Type 2-forpliktelser skal klassifiseres i finansieringskategorien når selskapet ikke har en spesifisert sentral virksomhetsaktivitet.

I motsatt tilfelle, når gebyret ikke er inkludert i den effektive renten, vil det klassifiseres i driftskategorien ettersom gebyret verken representerer inntekter og kostnader fra førstegangsinnregning og etterfølgende måling av Type 1-forpliktelser eller renteinntekter og rentekostnader på en Type 2-forpliktelse.

Kilde: Applying IFRS: A closer look at IFRS 18 (April 2026), Illustration 3-3

1.4.3 Driftskategorien

Driftskategorien er definert som en standardkategori eller en residualkategori – altså inntekter og kostnader som ikke er investering eller finansiering (IFRS 18.52). Driftskategorien som en standardkategori bidrar til økt sammenlignbarhet mellom selskaper ettersom det sikrer at alle inntekter og kostnader fra selskapets hovedvirksomhet, enten de er volatile eller ikke, presenteres i samme kategori. Således er for eksempel aldri resultatandeler fra tilknyttede selskaper (TS) og felleskontrollerte virksomheter (FKV) drift, ettersom disse er å anse som avkastning på investeringsaktiviteter. «Rentekostnaden» som oppstår som en konsekvens av målekravet for avsetninger (diskontering til nåverdi) er heller aldri drift, ettersom den anses å være en kostnad ved selskapets finansiering. Det presiseres i IFRS 18 at driftskategorien også skal inneholde uvanlige og volatile poster – med andre ord er eneste alternativet til drift at postene faller inn i investerings- eller finansieringskategoriene. Driften til et selskap kan være volatil, og for å oppfylle kravet om å reflektere selskapets drift for en periode på en god måte, er det nødvendig å inkludere slike poster. For eksempel klassifiseres nedskrivnings- og avskrivningskostnader knyttet til et driftsmiddel under drift for å gi et fullstendig bilde av resultatet fra driften for perioden. Dersom slike poster hadde blitt utelatt, ville ikke det gitt et riktig bilde av driftsbeslutningene om å kjøpe og bruke utstyret, eller hvordan disse beslutningene resulterte i inntekter og kostnader.

Teorieksempel 1.8: Klassifisering av renteinntekter relatert til kontraktseiendeler

Selskap X har innregnet en kontraktseiendel og tilhørende renteinntekter i forbindelse med en kundekontrakt i henhold til IFRS 15, ettersom kontraktsvilkårene inkluderer en vesentlig finansieringskomponent. Renteinntektene knyttet til kontraktseiendelen vil klassifiseres i driftskategorien fordi kontraktseiendelen har oppstått fra selskapets produksjon eller levering av varer og tjenester, og den genererer derfor ikke avkastning individuelt eller i stor grad uavhengig av selskapets andre ressurser.

Kilde: Applying IFRS: A closer look at IFRS 18 (April 2026), Question 3-13

Teorieksempel 1.9: Klassifisering av offentlig tilskudd

Selskap A mottar et offentlig tilskudd for å kjøpe en ny maskin som skal brukes sammen med andre eiendeler for å produsere varer. Selskapet innregner tilskuddet som utsatt inntekt i balansen og har et regnskapsprinsipp om å presentere offentlige tilskudd på brutto i resultatoppstillingen. Den utsatte inntekten innregnes i resultatregnskapet over maskinens utnyttbare levetid i henhold til IAS 20t. Inntekten fra det offentlige tilskuddet vil innregnes i driftskategorien ettersom inntekten ikke oppstår fra investeringen i maskinen, og heller ikke fra en Type 1-forpliktelse eller renteinntekt på en Type 2-forpliktelse ved bruk av en IFRS-regnskapsstandard. Dersom selskapet hadde hatt et regnskapsprinsipp om å presentere offentlige tilskudd netto, ville tilskuddet blitt motregnet mot avskrivningskostnaden på maskinen i driftskategorien.

Kilde: Applying IFRS: A closer look at IFRS 18 (April 2026), Question 3-17

1.4.4 Inntektsskatt

Kategorien for inntektsskatt omfatter skatteinntekter og -kostnader i samsvar med IAS 12 og tilhørende valutakursreguleringer (IFRS 18.67). Inntekter og kostnader i skattekategorien påvirkes ikke av kravene for klassifisering av inntekter i drifts-, investerings- og finansieringskategorien. I mars 2026 vurderte IFRS IC et spørsmål om det under IFRS 18 var tillatt å presentere skatter og andre avgifter som ikke er innenfor virkeområdet til IAS 12 enten i linjen for inntektsskatt eller i skattekategorien i resultatoppstillingen. Agendabeslutningen avklarer at det kun er inntektsskatt i henhold til IAS 12 som skal i denne kategorien, slik at for eksempel tonnasjeskatt som er relevant for shippingselskaper under IFRS 18 skal klassifiseres i driftskategorien, men behandlingen av agendabeslutningen var ikke ferdigstilt av IASB da artikkelen ble skrevet.

1.4.5 Avviklet virksomhet

Kategorien for avviklet virksomhet består av inntekter og kostnader fra avviklet virksomhet i samsvar med IFRS 5 (IFRS 18.68).

Inntekter og kostnader som klassifiseres i kategorien for inntektsskatt og avviklet virksomhet er ikke omfattet av kravene om klassifisering i de tre førstnevnte kategoriene (IFRS 18.B29).

1.4.6 Spesielle problemstillinger

Klassifiseringen av inntekter og kostnader kan være spesielt komplisert for poster som i noen tilfeller kan passe inn i flere kategorier. IFRS 18 inneholder derfor særskilt veiledning for spesifikke typer inntekter og kostnader, slik som:

- Valutadifferanser
- Endringer i klassifisering og fraregning

- Hybridkontrakter etter IFRS 9
- Gevinst og tap på derivater og regnskapsmessig sikring

Under omtales valutadifferanser og sikringsderivater, ettersom disse typene inntekter og kostnader er aktuelle for mange selskaper. De to andre typene omtales ikke nærmere (se *Applying IFRS: A closer look at IFRS 18* (April 2026)).

Klassifisering av valutadifferanser

Det grunnleggende prinsippet for klassifisering av valutadifferanser er at differanser som oppstår ved omregning fra en valuta til en annen skal klassifiseres i den kategorien hvor den underliggende inntekten eller kostnaden klassifiseres, med mindre dette vil påføre selskapet «urimelig kostnad eller innsats» (vår oversettelse av «undue cost or effort»). I så fall skal de klassifiseres i driftskategorien (IFRS 18. B65). Det betyr at for eksempel valutadifferanser på en kundefordring i utenlandsk valuta skal presenteres i driftskategorien, da det har oppstått som følge av en salgstransaksjon. Valutadifferanser som oppstår fra en Type 1-forpliktelse skal klassifiseres i finansieringskategorien (for eksempel et lån i utenlandsk valuta), med mindre selskapet har en spesifisert sentral virksomhetsaktivitet.

I mars 2026 diskuterte IFRS IC et spørsmål om klassifisering av valutadifferanser på et konserninternt lån i konsernregnskapet. Konserninterne balanser mellom morselskapet og datterselskapene elimineres ved konsolidering, men tilhørende valutadifferanser elimineres ikke. Tolkningskomiteen ble bedt om å klargjøre hvordan prinsippet for klassifisering av valutadifferanser i IFRS 18 skulle anvendes på slike konserninterne poster og konkluderte med at to tilnærminger er akseptable:

1. Alle valutadifferanser på konserninterne poster inngår i driftskategorien ettersom de underliggende inntektene og kostnadene er eliminert i konsernregnskapet.
2. Klassifisere valutadifferansen i samme kategori som inntekter og kostnader ville ha blitt klassifisert i om ikke eliminert i konsolideringen, eller i driftskategorien om dette hovedprinsippet medfører urimelig kostnad eller innsats.

Prinsippvalget må anvendes konsekvent på alle konserninterne valutadifferanser.

Inntekter og kostnader fra Type 2-forpliktelser vil i noen tilfeller bli klassifisert i flere kategorier. For eksempel ved kjøp av tjenester i utenlandsk valuta med utvidede betalingsbetingelser, hvor kostnaden ved kjøp av tjenestene klassifiseres i driftskategorien, mens renter knyttet til de utvidede betalingsbetingelsene klassifiseres i finansieringskategorien (IFRS 18.B67). I slike tilfeller må selskapet utøve skjønn om valutadifferansene gjelder driftskategorien eller finansieringskategorien,

og allokere alle valutadifferansene til enten den ene eller den andre kategorien – en fordeling på tvers av kategorier er ikke tillatt.

Teorieksempel 1.10: Klassifisering av valutadifferanser knyttet til Type 2-forpliktelser

Et selskap innregner valutadifferanser etter IAS 21 på følgende Type 2-forpliktelser:

- En leieforpliktelse etter IFRS 16
- En kortsiktig forpliktelse for kjøp av varer i henhold til IFRS 9, uten innregning av rentekostnad etter en vesentlighetsvurdering

IFRS 18.B67 krever at selskapet utøver skjønn.

Leieforpliktelse: Ved utøvelse av skjønn kan selskapet konkludere med at valutadifferansen på leieforpliktelser knytter seg til rentekostnaden som klassifiseres i finansieringskategorien, ettersom IFRS 16 behandler leieavtaler som en form for finansiering og valget mellom å kjøpe og leie en eiendel er en finansieringsbeslutning.

Rentefri kortsiktig forpliktelse: Selskapet kan ved å bruke skjønn vurdere at valutadifferansen som oppstår på kortsiktig leverandørgjeld, hvor ingen rentekostnad innregnes, skal klassifiseres i driftskategorien. Dette kan være på grunnlag av at beslutningen om å kjøpe varer i utenlandsk valuta er en driftsbeslutning, eller fordi leverandørgjelden ikke resulterer i noen inntekter eller kostnader som innregnes i finansieringskategorien.

Kilde: Applying IFRS: A closer look at IFRS 18 (April 2026), Illustration 3-7

Klassifisering av gevinster og tap fra derivater med regnskapsmessig sikring

IFRS 18 inneholder spesifikke retningslinjer for klassifisering av gevinster og tap på finansielle instrumenter som er utpekt for regnskapsmessig sikring og derivater. Det grunnleggende prinsippet er at alle gevinster og tap skal klassifiseres i samme kategori som de inntektene og kostnadene (eller eiendelene eller forpliktelsene) som påvirkes av risikoen det finansielle instrumentet brukes til å sikre (IFRS 18.B70). Dersom dette vil føre til en oppgrossing av gevinster og tap, skal alle gevinster og tap på sikringsinstrumentet eller derivatet klassifiseres i driftskategorien. Dersom dette vil medføre urimelige kostnader eller innsats, skal gevinst og tap klassifiseres i driftskategorien. Eventuell ineffektivitet klassifiseres i samme kategori som den effektive delen (IFRS 18.B71).

De samme reglene gjelder også for klassifisering av gevinster og tap på derivater som ikke er utpekt som sikringsinstrument (IFRS 18.B72), men som brukes i forbindelse med risikostyring i selskapet («økonomisk sikring»). Det forventes derfor at disse selskapene vil følge opp om derivatene faktisk håndterer den identifiserte risikoen, og dermed har de nødvendig informasjon for å avgjøre sammenhengen mellom derivatet og risikoen det skal sikre.

IFRS IC diskuterte i mars 2026 klassifisering av gevinster og tap på derivat som brukes for å sikre en valutaeksponering på en netto forpliktelse. I den aktuelle saken hadde konsernet inngått en forward-kontrakt for å sikre en valutaeksponering med

to poster som gikk mot hverandre, en investeringseiendel og en finansieringsforpliktelse. Finansieringsforpliktelsen var større enn investeringseiendelen. Tolkningskomiteen konkluderte med at gevinst og tap på derivatet skulle klassifiseres i finansieringskategorien ettersom det var nettoforpliktelsen som ble sikret.

Et selskap kan også benytte et finansielt instrument som ikke er et derivat til å sikre identifiserte risikoer uten at dette er utpekt til regnskapsmessig sikring. IFRS 18 inneholder ikke spesifikke krav for klassifisering av slike finansielle instrumenter, og dermed må de generelle klassifiseringskravene i IFRS 18 brukes for å avgjøre klassifiseringen av inntekter og kostnader på slike ikke-derivatinstrumenter.

1.4.7 Spesifisert sentral virksomhetsaktivitet

Det generelle rammeverket for klassifisering av inntekter og kostnader i kategorier i resultatregnskapet ignorerer det faktum at enkelte selskaper investerer, enten i utlån eller i andre eiendeler, som sentral hovedaktivitet. Dette gjelder for eksempel eiendomsselskaper, banker eller investeringsfond. For at disse selskapene skal kunne gi et meningsfylt bilde av driften, er det nødvendig at inntekter og kostnader som andre selskaper presenterer i investerings- og/eller finansieringskategorien, inngår i driftsresultatet.

IFRS 18 identifiserer to sentrale virksomhetsaktiviteter, nemlig:

- Investering i visse typer eiendeler, eller
- Tilby finansiering til kunder.

Disse omtales som «spesifiserte» sentrale virksomhetsaktiviteter, og med det menes at de er spesifiserte i IFRS 18 – andre sentrale hovedaktiviteter er ikke identifisert i standarden, og selskaper med andre sentrale hovedaktiviteter anvender derfor kun de generelle kravene som omtalt over ved klassifisering i resultatregnskapet. For enkelhets skyld omtaler vi disse som «sentrale virksomhetsaktiviteter» i dette kapitlet, uten å presisere «spesifisert».

Vurderingen av om et selskap har en sentral virksomhetsaktivitet er basert på fakta, og er ikke en antakelse (IFRS 18.B33). Selskapet må bruke skjønn i vurderingen, og denne må være basert på både kvalitative og kvantitative bevis. Vurderingen må gjøres for det rapporterende selskapet som helhet (IFRS 18.B37). Det er derfor mulig at et rapporterende selskap i et konsern og et rapporterende selskap som er et datterselskap i dette konsernet, har ulike sentrale virksomhetsaktiviteter. For eksempel kan et datterselskap ha investering i eiendeler som sin sentrale virksomhetsaktivitet, selv om konsernet ikke anser slike aktiviteter som sin sentrale. Vurderingen av om investering i eiendeler er en sentral virksomhetsaktivitet må

gjøres ved å vurdere enten en individuell eiendel eller en gruppe av eiendeler med like karaktertrekk (IFRS 18.B40).

Vurderingen av sentral virksomhetsaktivitet gjøres på et gitt tidspunkt (IFRS 18.B41), og den kan endres over tid etter hvert som et selskap utvikler nye forretningsmodeller og aktiviteter. Et selskap som på et rapporteringstidspunkt konkluderer med at det har en sentral virksomhetsaktivitet som det ikke har hatt i tidligere perioder, eller ikke lenger har en slik sentral virksomhetsaktivitet, reflekterer den nye situasjonen prospektivt – altså gjøres det ingen omarbeiding av sammenligningstall.

Når IFRS 18 viser til at en virksomhetsaktivitet skal være «sentral» for å fanges av spesialreglene, tilsier det at tilfeldige virksomhetsaktiviteter eller virksomhetsaktiviteter som av annen grunn har et uvesentlig omfang neppe inngår.

IFRS 18 angir følgende som indikator på at et selskap har en sentral virksomhetsaktivitet (IFRS 18.B34):

- Det bruker bruttofortjeneste eller et lignende delresultat som en viktig indikator for oppfølging av inntjening,
- og dette delresultatet inneholder poster som ville ha blitt klassifisert i investerings- eller finansieringskategorien etter de generelle klassifiseringsreglene.

Den andre indikatoren som standarden angir, er følgende:

- selskapet har enten et rapporteringspliktig segment eller et driftssegment som representerer en enkelt virksomhetsaktivitet, med den første situasjonen (rapporteringspliktig segment) som en sterkere indikator enn den andre (driftssegment) (IFRS 18.B37).

IFRS IC vurderte i mars 2026 om et morselskap kunne anses å ha investering i ukonsoliderte datterselskaper som sin sentrale virksomhetsaktivitet i selskapsregnskapet, og dermed klassifisere inntekter og kostnader fra disse i driftskategorien. Morselskapet hadde ingen annen aktivitet enn investeringer i datterselskaper. Ingen av indikatorene nevnt over var aktuelle, men tolkningskomiteen var tydelig på at de to nevnte indikatorene kun er eksempler, og det kan være andre indikatorer som tilsier at et selskap kan ha en sentral virksomhetsaktivitet. I dette tilfellet vektla komiteen at morselskapet ikke hadde andre aktiviteter, og dermed at investering i datterselskaper fremsto som en sentral virksomhetsaktivitet, med den konsekvens at inntekter og kostnader fra datterselskapene skulle klassifiseres i drift, ikke investering, i selskapsregnskapet.

Selskaper med sentrale virksomhetsaktiviteter må gi enkelte opplysninger i regnskapet. Disse opplysningene skal gjøre brukerne i stand til å forstå selska-

pets vurderinger. Dersom selskapet investerer i eiendeler eller har kundefinansiering som spesifisert sentral virksomhetsaktivitet, må selskapet opplyse om dette (IFRS 18.51). I tillegg må det gis opplysninger om utfallet er annerledes enn ved forrige vurdering.

1.5 Balansen

Eiendeler skal i balansen presenteres enten som omløpsmidler eller som anleggsmidler. Tilsvarende skal forpliktelser presenteres enten som kortsiktige eller som langsiktige. Unntaket er en presentasjon basert på likviditet når dette gir en mer nyttig og strukturert oppsummering (se nedenfor om finansinstitusjoner) (IFRS 18.96). Skillet mellom omløpsmidler og anleggsmidler, samt kortsiktige og langsiktige forpliktelser, er viktig for å forstå et selskaps finansielle stilling, økonomiske status og risiko. Har for eksempel et selskap mer kortsiktig gjeld enn omløpsmidler, kan dette være et signal på likviditetsutfordringer.

Tabell 1.2 oppsummerer de tilfeller hvor eiendeler skal presenteres som omløpsmidler, og de tilfeller hvor forpliktelser skal presenteres som kortsiktige. Alle andre eiendeler presenteres som anleggsmidler, og alle andre forpliktelser presenteres som langsiktige.

Tabell 1.2 Oversikt over når eiendeler skal klassifiseres som omløpsmidler (IFRS 18.99) og når forpliktelser skal klassifiseres som kortsiktige (IFRS 18.101). Alle andre eiendeler og forpliktelser skal klassifiseres som henholdsvis anleggsmidler og langsiktige forpliktelser⁷.

	Eiendeler klassifiseres som omløpsmidler når:	Forpliktelser presenteres som kortsiktige når:
Del av ordinær driftssyklus	Selskapet forventer å realisere eiendelen eller har til hensikt å selge eller forbruke den i selskapets ordinære driftssyklus.	Den forventes å bli gjort opp i selskapets ordinære driftssyklus.
Holdt for omsetning	Selskapet primært holder eiendelen for omsetning.	Selskapet primært holder forpliktelser for omsetning.
< 12 måneder	Selskapet forventer å realisere eiendelen innen tolv måneder etter rapporteringsperioden.	Forpliktelsen forfaller til oppgjør innen tolv måneder etter rapporteringsperioden.

⁷ Fra og med 2024 er kravet for klassifisering av gjeld endret ved at rett til utsatt oppgjør ikke lenger trenger å være ubetinget, og unntaket for oppgjør i aksjer er justert slik at det kun gjelder hvis den innebygde långiveropsjonen regnskapsmessig skilles ut og kvalifiserer som egenkapitalinstrument.

	Eiendeler klassifiseres som omløpsmidler når:	Forpliktelser presenteres som kortsiktige når:
Kontanter eller kontantekvivalenter	Eiendeler er i form av kontanter eller en kontantekvivalent (som definert i IAS 7), med mindre eiendelen er underlagt en begrensning som gjør at den ikke kan realiseres eller benyttes til å gjøre opp en forpliktelse før tolv måneder etter rapporteringsperioden.	
Forpliktelser hvor selskapet ikke har en ubetinget rett til å utsette oppgjøret		Selskapet ikke har en ubetinget rett til å utsette oppgjøret av forpliktelsen i minst tolv måneder etter rapporteringsperioden (se IFRS 18.B101). Vilkår for forpliktelsen, som etter motpartens valg kan føre til at den gjøres opp ved utstedelse av egenkapitalinstrumenter, påvirker ikke forpliktelsens klassifisering.

IFRS 18 regulerer hvilke linjer som skal vises i balansen, dersom beløpene er vesentlige (IFRS 18.103):

- a. Eiendom, anlegg og utstyr
- b. Investerings eiendommer
- c. Immaterielle eiendeler
- d. Goodwill
- e. Finansielle eiendeler (unntatt beløp som angitt i bokstav g), j) og k))
- f. Porteføljer av kontrakter omfattet av IFRS 17 som er eiendeler
- g. Investeringer som regnskapsføres etter egenkapitalmetoden
- h. Biologiske eiendeler
- i. Varelager
- j. Kundefordringer og andre fordringer
- k. Kontanter og kontantekvivalenter
- l. Samlede eiendeler klassifisert som holdt for salg og eiendeler inkludert i avhendingsgrupper klassifisert som holdt for salg i samsvar med IFRS 5
- m. Leverandørgjeld og andre betalingsforpliktelser
- n. Avsetninger
- o. Finansielle forpliktelser (unntatt beløp som angis i bokstav k) og l))
- p. Porteføljer av kontrakter omfattet av IFRS 17 som er forpliktelser
- q. Betalbar skatt
- r. Utsatt skatt og utsatt skattefordel
- s. Forpliktelser inkludert i avhendingsgrupper klassifisert som holdt for salg i samsvar med IFRS 5

- t. Ikke-kontrollerende eierinteresse presentert under egenkapital
- u. Selskapskapital og fond som kan henføres til morselskapets eiere

Det er ikke regulert i IFRS 18 hvilken rekkefølge postene skal vises i. En vanlig løsning er å gruppere eiendeler og gjeld etter om de er langsiktige eller kortsiktige.

Praksiseksempel 1.2 Presentasjon av balansen

Et eksempel på en balanse som er gruppert i anleggs- og omløpsmidler, og langsiktige og kortsiktige forpliktelser.

Konsernbalanse

		31. desember	1. januar	
(i millioner USD)	Note	2025	2024	2024
EIENDELER				
Varige driftsmidler	12	61.241	55.560	58.822
Immaterielle eiendeler	13	5.950	5.654	5.709
Investeringer regnskapsført etter egenkapitalmetoden	15	8.504	2.471	2.508
Utsatt skattefordel	11	5.053	4.900	7.956
Pensjonsmidler	22	2.107	1.717	1.260
Finansielle derivater	28	1.020	648	559
Finansielle investeringer	16	6.839	5.616	3.441
Forskuddsbetalinger og finansielle fordringer	16	2.073	1.379	1.291
Sum anleggsmidler		92.787	77.946	81.525
Varelager	17	3.330	4.031	3.814
Kundefordringer og andre fordringer	18	10.819	13.590	13.204
Forskuddsbetalinger og finansielle fordringer ¹	16	3.885	6.084	5.300
Finansielle derivater	28	667	1.024	1.378
Finansielle investeringer	16	14.297	15.335	29.224
Betalingsmidler ⁺	19	5.036	5.903	8.070
Sum omløpsmidler		38.034	45.967	60.990
Eiendeler klassifisert som holdt for salg	6	906	7.227	1.064
Sum eiendeler		131.727	131.141	143.580
EGENKAPITAL OG GJELD				
Aksjonærs egenkapital		40.424	42.342	48.490
Ikke-kontrollerende eierinteresser		74	38	10
Sum egenkapital	20	40.497	42.380	48.500
Finansiell gjeld	21	23.763	19.361	22.230
Langsiktige leieavtaler	25	2.221	2.261	2.290
Utsatt skatt	11	14.524	12.726	13.345
Pensjonsforpliktelser	22	4.076	3.482	3.925
Avsetninger og annen gjeld	23	14.715	12.927	15.304
Finansielle derivater	28	1.150	1.958	1.795
Sum langsiktig gjeld		60.450	52.715	58.890
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	24	9.700	11.110	9.556
Avsetninger og annen gjeld	23	3.299	2.384	2.314

(i millioner USD)	Note	31. desember		1. januar
		2025	2024	2024
Betalbar skatt		10.994	10.319	12.306
Finansiell gjeld	21	4.047	7.223	5.996
Kortsiktige leieavtaler	25	1.190	1.249	1.279
Skyldig utbytte	20	923	1.906	2.649
Finansielle derivater	28	448	833	1.619
Sum kortsiktig gjeld		30.601	35.023	35.719
Forpliktelser knyttet til eiendeler holdt for salg	6	179	1.023	471
Sum gjeld		91.230	88.761	95.080
Sum egenkapital og gjeld		131.727	131.141	143.580

¹ Beløp per 1. januar 2024 og 31. desember 2024 er omarbeidet på grunn av en endring i klassifiseringen av kontantsikkerhet for råvarederivattransaksjoner. For mer informasjon, se note 2 Regnskapsprinsipper.

Kilde: Equinor ASA, Årsrapport 2025, side 179.

1.5.1 Spesielt om finansinstitusjoner

Finansinstitusjoner har ikke det tradisjonelle varekretsløpet. Å presentere eiendeler basert på likviditet gir for denne typen selskap mer relevant informasjon (IFRS 18.B90).

Praksiseksempel 1.3 Balanse basert på likviditet

Et eksempel på balanse der gruppering av balanseposter er basert på likviditet.

Beløp i millioner kroner	Note	31.12.25	31.12.24
Eiendeler			
Kontanter og fordringer på sentralbanker		162 780	147 944
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		111 809	165 563
Utlån til kunder	K10, K11, K12	2 403 340	2 251 513
Sertifikater og obligasjoner		529 301	574 896
Aksjer	K31	37 051	33 107
Eiendeler, kunder bærer risikoen	K34	245 788	202 255
Finansielle derivater	K16	101 839	141 144
Investerings eiendommer	K35	5 783	8 205
Investeringer etter egenkapitalmetoden	K36	17 886	19 462
Immaterielle eiendeler	K37	22 178	10 735
Utsatt skattefordel	K25	249	687
Varige driftsmidler	K38	21 102	21 006
Eiendeler holdt for salg		1 926	1 399
Andre eiendeler	K40	34 256	36 210
Sum eiendeler		3 695 290	3 614 125

<i>Beløp i millioner kroner</i>	<i>Note</i>	<i>31.12.25</i>	<i>31.12.24</i>
Gjeld og egenkapital			
Gjeld til kredittinstitusjoner		330 635	237 089
Innskudd fra kunder	K41	1 521 872	1 487 763
Finansielle derivater	K16	102 035	117 032
Verdipapirgjeld	K42	787 164	854 765
Forsikringsforpliktelser, kunder bærer risikoen	K34	245 788	202 255
Forsikringsforpliktelser	K43	189 236	189 877
Betalbar skatt	K25	13 125	3 115
Utsatt skatt	K25	3 006	4 823
Annen gjeld	K46	50 131	70 589
Forpliktelser holdt for salg		548	548
Avsetninger		1 315	1 598
Pensjonsforpliktelser	K24	6 077	5 594
Etterstilte seniorobligasjoner	K44	112 476	119 484
Ansvarlig lånekapital	K45	36 026	36 269
Sum gjeld		3 399 434	3 330 800
Hybridkapital		23 380	21 916
Minoritetsinteresser		705	218
Aksjekapital		18 262	18 533
Overkurs		18 733	18 733
Annen egenkapital		234 775	223 925
Sum egenkapital	K47	295 855	283 325
Sum gjeld og egenkapital		3 695 290	3 614 125

Kilde: DNB Bank ASA, Årsrapport 2025, side 209.

1.5.2 Lånevilkår

I låneavtaler kan det være lånevilkår som skal sikre kreditors interesser. En mulig konsekvens av å bryte et lånevilkår er at hele lånet forfaller til betaling umiddelbart. Dersom man er i brudd med ett eller flere lånevilkår ved slutten av rapporteringsperioden, med den konsekvens at lånet forfaller til betaling, skal hele lånet presenteres som kortsiktig. Dette gjelder selv om långiveren etter utløpet av rapporteringsperioden, men før finansregnskapet godkjennes for offentliggjøring, har forpliktet seg til ikke å kreve betaling selv om vilkårene er brutt (IFRS 18. B102). Men om et slikt brudd skjer før rapporteringsperiodens slutt og långiver ved utløpet av rapporteringsperioden har gitt selskapet henstand på minst tolv måneder fra balansedagen, skal lånet ikke omklassifiseres til kortsiktig (IFRS 18. B103). Se artikkelen om *Hendelser etter balansedagen* i denne boken for ytterligere drøftelse av problemstillinger knyttet til slik omklassifisering.

Det er ikke et eksplisitt krav i IFRS at man skal gjøre rede for lånevilkår med mindre lånet er misligholdt eller det er manglende oppfyllelse av låneavtalen som gjør at långiver kan fremskynde tilbakebetalingen. IASB har i en praksisuttalelse⁸ forutsatt at informasjon om lånevilkår er vesentlig med mindre brudd på disse er svært usannsynlig («remote»). Praksisuttalelsen etablerer i realiteten en særlig høy terskel for å unnlate å gi informasjon om lånevilkår som selskapet er underlagt.

1.6 Egenkapitaloppstillingen

Et selskap skal presentere en oppstilling over endringer i egenkapitalen for perioden og foregående periode. Etter IFRS 18.107 skal oppstillingen vise periodens resultat fordelt på majoritetseier og eventuell minoritetseier. I tillegg må selskapet - for hver komponent av egenkapitalen - vise endringer i perioden relatert til periodens resultat, periodens OCI, effekt av prinsippendringer og retting av feil, egenkapitaltransaksjoner, samt endringer i eierandel i datterselskap som ikke medfører tap av kontroll. Opplysningene må gis enten i egenkapitaloppstillingen eller i note (IFRS 18.109).

Praksiseksempel 1.4 Oppstilling over endringer i egenkapitalen

Et eksempel på en egenkapitaloppstilling hvor selskapet - for hver komponent av egenkapitalen - viser hvordan endringene i hver komponent relaterer seg til henholdsvis årsresultat, OCI og egenkapitaltransaksjoner.

8 IFRS Practice Statement 2: Making Materiality Judgements (PS).

Beløp i mill. NOK	Selskapskapital	Egne aksjer	Overkurs	Sum innskutt egenkapital	Sikringsreserve ¹	Poster ført mot EK i TS og FKS ²	Netto omregningsdifferanser	Annen opptjent egenkapital	Sum konsernet	Ikke-kontrollerende eierinteresser	Sum egenkapital
Egenkapital 1.1.2024	1 252	(4)	721	1 969	(23)	514	3 725	39 082	45 267	1 481	46 748
Årsresultat	-	-	-	0	-	-	-	6 057	6 057	342	6 399
Poster i totalresultatet ³	-	-	-	0	44	516	837	(32)	1 365	531	1 896
Konsernets totalresultat	-	-	-	0	44	516	837	6 025	7 422	873	8 295
Utbetalt utbytte	-	-	-	0	-	-	-	(5 985)	(5 985)	(109)	(6 094)
Netto kjøp/salg egne aksjer	-	1	-	1	-	-	-	54	55	-	55
Aksjebasert betaling (se note 11)	-	-	-	0	-	-	-	13	13	-	13
Endring Ikke-kontrollerende eierinteresser (se note 33)	-	-	-	0	-	-	-	1 272	1 272	1 083	2 355
Egenkapital 31.12.2024	1 252	(3)	721	1 970	21	1 030	4 562	40 461	48 044	3 328	51 372
Årsresultat	-	-	-	0	-	-	-	11 473	11 473	584	12 057
Poster i totalresultatet ³	-	-	-	0	(12)	(790)	(109)	56	(855)	(161)	(1 016)
Konsernets totalresultat	-	-	-	0	(12)	(790)	(109)	11 529	10 618	423	11 041
Utbetalt utbytte	-	-	-	0	-	-	-	(9 957)	(9 957)	(196)	(10 153)
Netto kjøp/salg egne aksjer	-	(11)	-	(11)	-	-	-	(1 058)	(1 069)	-	(1 069)
Aksjebasert betaling (se note 11)	-	-	-	0	-	-	-	40	40	-	40
Endring Ikke-kontrollerende eierinteresser (se note 33)	-	-	-	0	-	-	-	988	988	(72)	916
Egenkapital 31.12.2025	1 252	(14)	721	1 959	9	240	4 453	42 003	48 664	3 483	52 147

1 Se note 31 for sikringsreserve før skatt.

2 Poster ført mot egenkapitalen (EK) i tilknyttede selskaper (TS) og felleskontrollerte selskaper (FKS).

3 Det er ingen poster i totalresultatet knyttet til ikke videreført virksomhet.

Kilde: Orkla ASA, Årsrapport 2025, side 160.

Egenkapitaloppstillingen består av komponenter, eller *bestanddeler* som er begrepsbruken i den offisielle norske oversettelsen. IFRS gir liten veiledning i hvordan komponentene skal avgrenses, annet enn å angi at hver klasse av innskutt egenkapital, akkumulert saldo for hver klasse av OCI og opptjent egenkapital kan være eksempler på komponenter som presenteres i egenkapitaloppstillingen (IFRS 18.111). I regnskapsteorien og i praksis skilles det ofte mellom en legal og en økonomisk tilnærming til spesifikasjonen i egenkapitaloppstillingen. For eksempel vil den første tilnærmingen innebære at dersom et selskap beslutter overføring av over-

kursfond til annen opptjent egenkapital, så skal overføringen reflekteres på samme måte i egenkapitaloppstillingen. Den andre tilnærmingen vil imidlertid innebære at overføringen ikke kan vises i opptjent egenkapital, ettersom en overføring av innskutt kapital til opptjent egenkapital er i konflikt med skillet mellom innskutt og opptjent egenkapital. Når IFRS gir lite eller ingen veiledning i spørsmålet, er det ikke overraskende at praksis er uensartet både i Norge og i andre land. Selskaper bør imidlertid ha en konsistent og prinsippforankret tilnærming til problemstillingen, for å sikre at egenkapitaloppstillingen gir et relevant uttrykk.

1.7 Sammenligningstall

IFRS stiller krav til at det skal gis sammenligningstall for foregående regnskapsperiode for alle postene i regnskapsoppstillingene. Det betyr at det skal som et minimum presenteres to balanser, to totalresultatoppstillinger, to kontantstrømoppstillinger og to egenkapitaloppstillinger. Det skal også gis sammenligningsinformasjon for kvantitativ noteinformasjon og for beskrivende og kvalitativ tilleggsinformasjon i noter, når det er relevant for å forstå inneværende periodes regnskapsinformasjon (IFRS 18.31). Det er tillatt å gi sammenligningsinformasjon utover minimumskravet, for eksempel resultatregnskap for tre år, altså inneværende og de to foregående regnskapsårene. Valgfriheten gjelder individuelt per regnskapsoppstilling, slik at i det nevnte eksemplet trengs det ikke å gis tre års oppstillinger for andre regnskapsoppstillinger enn resultatregnskapet. I tilfellet et selskap velger å presentere regnskapsoppstillinger for flere perioder enn inneværende og foregående regnskapsperiode, skal tilhørende noteinformasjon også gis (IFRS 18.B14–B15).

Praksiseksempel 1.5 Sammenligningsinformasjon utover minimumskravet

Equinor ASA har i sitt konsernresultat for 2025 inkludert sammenligningstall for både 2024 og 2023. Resultatregnskapet er utarbeidet etter gjeldende standard (IAS 1), men eksempelet illustrerer sammenligningsinformasjon utover minimumskravet som også er relevant under IFRS 18.

Konsernresultatregnskap

(i millioner USD)	Note	For regnskapsåret		
		2025	2024	2023
Salgsinntekter	7	105.828	102.502	106.848
Resultatandel investeringer regnskapsført etter egenkapitalmetoden	15	18	49	(1)
Andre inntekter	6	616	1.223	327
Sum inntekter	7	106.462	103.774	107.174
Varekostnad		(55.164)	(50.040)	(48.175)
Driftskostnader		(11.571)	(10.531)	(10.582)
Salgs- og administrasjonskostnader		(1.207)	(1.255)	(1.218)
Avskrivninger, amortiseringer og netto nedskrivninger	12, 13, 14	(12.318)	(9.835)	(10.634)
Letekostnader	13	(849)	(1.185)	(795)
Sum driftskostnader		(81.109)	(72.846)	(71.404)
Driftsresultat	5	25.352	30.927	35.770
Renteinntekter og andre finansielle inntekter	10	1.175	1.951	2.449
Renter og andre finansielle kostnader	10	(1.436)	(1.582)	(1.660)
Andre finansposter	10	(3)	(311)	1.325
Netto finansposter		(265)	58	2.114
Resultat før skattekostnad		25.088	30.986	37.884
Skattekostnad	11	(20.030)	(22.157)	(25.980)
Årets resultat		5.058	8.829	11.904
Tilordnet aksjonærer i morselskapet	20	5.043	8.806	11.885
Tilordnet ikke-kontrollerende eierinteresser		15	23	19
Ordinært resultat per aksje (i USD)	20	1,94	3,12	3,93
Utvannet resultat per aksje (i USD)	20	1,94	3,11	3,93

Kilde: Equinor ASA, Årsrapport 2025, side 177

Dersom et selskap gjør en prinsippendring, feilretting eller omklassifisering med tilhørende omarbeiding av sammenligningstallene som medfører en vesentlig effekt på inngående balanse i foregående regnskapsperiode, skal det presentere en tredje balanse (ved begynnelsen av foregående regnskapsperiode) (IFRS 18.37). Tidsfastsettelsen for tredjebalansen er uavhengig av om selskapet gir flere sammenligningsperioder (IFRS 18.40). For eksempel skal et selskap som utarbeider et årsregnskap for 2023 med sammenligningstall for 2022 og 2021, utarbeide tredjebalanse for

begynnelsen av 2022. I motsetning til ved frivillige sammenligningsperioder er det ikke krav om tilhørende noteinformasjon til tredjebalanser (IFRS 18.39).

Praksiseksempel 1.6 Tredjebalanse

Atea Group har i sitt konsernregnskap for 2025 gjort en feilretting. Som følge av dette har de i sammenligningstallene inkludert en tredjebalanse som viser åpningsbalansen i sammenligningsåret.

Consolidated statement of Financial Position

NOK in million	Note	31 Dec 2025	31 Dec 2024 ¹	1 Jan 2024 ¹
ASSETS				
Property, plant and equipment	11	563	498	514
Right-of-use assets	18	1,396	1,448	1,314
Deferred tax assets	9	126	170	209
Goodwill	12	4,526	4,465	4,336
Other intangible assets	12	753	712	572
Other long-term receivables	14, 18, 21	174	168	182
Non-current assets		7,537	7,461	7,127
Inventories	13	974	974	785
Trade receivables	5, 14, 21	8,721	8,074	6,946
Other receivables	2, 5, 14, 18, 21	2,515	2,484	2,038
Cash and cash equivalents	21, 24	1,594	2,004	1,587
Current assets		13,804	13,536	11,356
Total assets		21,341	20,997	18,483
EQUITY AND LIABILITIES				
Share capital and premium	15	680	681	680
Other reserves		2,061	1,954	1,806
Retained earnings	2	1,800	1,716	1,651
Equity		4,541	4,351	4,137
Interest-bearing long-term liabilities	17, 19, 21	588	588	588
Long-term leasing liabilities	18, 19, 21, 24	1,126	1,151	1,093
Other long-term liabilities	18, 21	185	198	168
Deferred tax liabilities	9	174	168	151
Non-current liabilities		2,072	2,105	2,000
Trade payables	2, 16, 21	9,670	9,746	8,045
Interest-bearing current liabilities	17, 19, 21	4	4	5
Current leasing liabilities	18, 19, 21, 24	470	456	418
Tax payable	2	48	31	48
Provisions	2, 20	75	135	83
Other current liabilities	2, 5, 16, 21	4,460	4,170	3,747
Current liabilities		14,728	14,541	12,345
Total liabilities		16,800	16,646	14,345
Total equity and liabilities		21,341	20,997	18,483

¹ Full year 2024 results are restated. See Note 2.

Kilde: Atea Group ASA, Annual Report 2025, side 139

1.8 Noter

Selv om de fleste notekrav finnes i de enkelte IFRS-standardene, som omhandler regnskapsmessig behandling og opplysninger om spesifikke regnskapsposter, stiller IFRS 18 overordnede krav til noter. I tillegg har IFRS 18 også enkelte spesifikke notekrav på områder som ikke er dekket av andre IFRS-standarder.

IFRS 18 krever opplysninger om (IFRS 18.113):

- Informasjon om grunnlag for utarbeidelse av finansregnskapet og regnskapsprinsippene som er brukt (se kapittel 1.8.1)
- Informasjon som kreves i henhold til andre IFRS-standarder, som ikke er presentert i primæroppstillingene
- Annen informasjon som ikke er presentert i primæroppstillingene, men som er nødvendig for å forstå oppstillingene

Notene skal presenteres på en systematisk måte, og årsregnskapet skal inneholde krysshenvisninger fra primæroppstillingene til notene (IFRS 18.114). Det kan også være hensiktsmessig med krysshenvisning mellom notene, når det finnes ytterligere og utdypende opplysninger i andre noter. Dette gjelder særlig når selskapet vurderer at opplysninger andre steder i finansregnskapet er relevante for å gi brukeren et samlet overblikk over en transaksjon, hendelse eller andre forhold.

I tillegg krever IFRS 18 opplysninger om (IFRS 18.116):

- Hjemsted, selskapsform og hovedkontor for den regnskapsførende virksomheten
- En beskrivelse av virksomhetens primære aktiviteter
- Navnet på morselskap og det ultimate morselskapet
- Virksomheter med begrenset levetid skal opplyse om dette

1.8.1 Informasjon om regnskapsprinsipper

Selskaper skal opplyse om vesentlige regnskapsprinsipper som er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Prinsippopplysninger er vesentlige når de sammen med annen regnskapsinformasjon kan forventes å påvirke regnskapsbrukernes beslutninger (IAS 8.27A). Prinsippopplysninger om uvesentlige transaksjoner og hendelser trenger ikke gis. En transaksjon eller hendelse kan imidlertid være kvalitativt vesentlig, selv om de aktuelle beløpene ikke er det (IAS 8.27B).

Teorieksempel 1.11: Informasjon om regnskapsprinsipper

Tilleggsinformasjon om inntektsføringsprinsippet for en type salgstransaksjoner som utgjør en marginal del av selskapets inntekter er ikke vesentlig ut fra en kvantitativ vurdering. Men dersom selskapet har promotert det aktuelle virksomhetsområdet som en viktig strategisk satsning fremover, må en gjøre en vurdering av om informasjon om det aktuelle inntektsføringsprinsippet likevel er vesentlig ut fra en kvalitativ vurdering.

Prinsippinformasjon er ikke nødvendigvis vesentlig selv om den underliggende transaksjonen eller hendelsen er vesentlig. Dersom for eksempel et selskaps regnskapsprinsipp er en direkte anvendelse av et prinsipp beskrevet i en standard, og anvendelsen ikke fordrer betydelige tilpasninger til selskapets spesifikke omstendigheter, vil ofte informasjon om prinsippet ikke være vesentlig. Det er fordi informasjonen i slike tilfeller gjerne er direkte gjengivelse av standardtekst. Regnskapsbrukerne forutsettes å ha innsikt i de gjeldende standardene og prinsippkravene i disse.

Teorieksempel 1.12: Ikke-vesentlig prinsippinformasjon

Et selskap som er leietaker måler bruksretteiendelen ved første gangs innregning til anskaffelseskost. Informasjon om dette kan i noen tilfeller være uvesentlig fordi det følger direkte av IFRS 16.23.

Følgende eksempler representerer relevante indikatorer når en skal ta stilling til om prinsippinformasjon er vesentlig (IAS 8.27C):

- Selskapet har endret prinsipp
- IFRS gir prinsippvalg
- Prinsippanvendelsen er utledet av veiledningshierarkiet i IAS 8
- Prinsippanvendelsen forutsetter omfattende skjønnsutøvelse
- Regnskapsføring av transaksjonen er kompleks, for eksempel fordi den krever anvendelse av flere standarder

I tilfellet med prinsippendring vil selskapet måtte oppfylle spesifikke opplysningskrav i IAS 8, herunder opplyse om effekten av prinsippendringen. Å gi den typen informasjon uten å samtidig beskrive det nye prinsippet vil ofte gi ufullstendig informasjon til brukeren av regnskapet.

Når IFRS angir flere tillatte prinsipper, som for eksempel valget i IAS 16 mellom kost- og verdireguleringsmodellen, så vil normalt prinsippinformasjon være vesentlig, fordi brukeren av regnskapet uten den informasjonen vil måtte gjøre mer omfattende vurderinger av regnskapet for å kunne fastslå hvilket prinsipp som er valgt.

Teorieksempel 1.13: Vesentlig prinsippinformasjon

Et selskap som er leietaker benytter leietakers marginale lånerente ved måling av bruksrettseieendelen. Informasjon om dette vil i mange tilfeller være vesentlig, forutsatt at selskapets omfang av leieavtaler er vesentlig, fordi IFRS 16 i utgangspunktet forutsetter måling ved bruk av avtalens implisitte rente, og bruk av marginal lånerente er kun aktuelt i de tilfeller implisitt rente ikke relativt enkelt (*lett* i henhold til den offisielle norske oversettelsen av IFRS 16) kan fastsettes (IFRS 16.26).

I en del tilfeller regulerer ikke IFRS prinsippanvendelsen. For eksempel gir IFRS ingen prinsippkrav for regnskapsføring av virksomhetsoverdragelser mellom selskap under samme kontroll, for eksempel to datterselskap. Informasjon om hvilket prinsipp selskapet har utledet fra veiledningshierarkiet i IAS 8 i slike tilfeller, er ofte nødvendig for at brukeren av regnskapet skal kunne gjøre kvalifiserte vurderinger av transaksjonens betydning for finansiell stilling og resultatutvikling.

Praksiseksempel 1.7 Opplysninger om regnskapsprinsipp for virksomhetsoverdragelser mellom selskaper under samme kontroll

Elkem ASA har i sitt konsernregnskap opplyst om regnskapsprinsipp for virksomhetsoverdragelser mellom selskaper under samme kontroll.

Business combinations under common control

Business combinations involving entities under common control are accounted for on a historical cost basis. This means applying book value accounting, which is applied in the following manner:

- Assets and liabilities of the combining entities are reflected at their carrying amounts.
- No new goodwill is recognised as a result of the combination.
- The statement of profit or loss reflects the result of the combining entities for the full year, irrespective of when the combination took place.
- Comparative figures are restated.
- The purchase price is booked against equity at the acquisition date.

Kilde: Elkem ASA, Annual report 2022, s. 173

I mange tilfeller må man anvende skjønn ved anvendelsen av sine regnskapsprinsipper og IAS 8.27G krever at selskaper opplyser om den skønnsutøvelsen som har hatt mest vesentlig effekt for tallene i finansregnskapet. Eksempelvis kan det kreve skjønn å avgjøre når alle betydelige risikoer og fordeler ved eierskap til finansielle eiendeler eller utleide eiendeler i hovedsak er overført til andre, eller å avgjøre hvorvidt visse salg av varer i praksis er finansieringsordninger som ikke

medfører inntektsføring (IAS 8.27H). Opplysning om slik skjønnsanvendelse er ikke det samme som opplysning om estimatusikkerhet (se kapittel 1.8.2).

Praksiseksempel 1.8 Skjønn ved prinsippanvendelse

Equinor ASA beskriver skjønnsanvendelsen ved vurdering av leieavtaler.

Bruk av skjønn knyttet til leieavtaler

I olje- og gassbransjen, hvor aktiviteten ofte drives gjennom felleskontrollerte driftsordninger eller tilsvarende samarbeidsformer, krever anvendelsen av IFRS 16 en evaluering av om deltakerne i fellesskap eller operatøren skal anses som leietaker i den enkelte avtale og følgelig hvorvidt disse kontraktene skal reflekteres brutto (100 %) i operatørens regnskaper, eller i samsvar med hver enkelt deltakers relative andel av leieavtalen.

I mange situasjoner hvor en operatør alene signerer en leiekontrakt for en eiendel som skal benyttes i en spesifikk felleskontrollert virksomhet, gjør operatøren dette implisitt eller eksplisitt på vegne av den felleskontrollerte virksomheten. I enkelte jurisdiksjoner, og for Equinor er det viktig ettersom dette inkluderer den norske kontinentalsokkelen, etablerer konsesjonene gitt av myndighetene både en plikt og rett for en operatør til å inngå nødvendige avtaler på vegne av en felleskontrollert driftsordning (lisens).

I tråd med vanlig praksis innen oppstrømsaktiviteter organisert som felleskontrollerte driftsordninger forvalter operatøren leieavtalen, foretar betalinger til utleier og viderebelaster deretter hver partner deres respektive andel av leiebetalinger.

I hvert enkelt slikt tilfelle er det nødvendig å avgjøre hvorvidt operatør er eneieietaker i den eksterne leieavtalen, og i så fall hvorvidt viderebelastningene til lisenspartnerne vil kunne anses som framleie, eller hvorvidt det reelt sett er den felleskontrollerte driftsordningen som er leietaker, der hver av deltakerne regnskapsfører sin forholdsmessige andel av leieavtalen. I tilfeller der alle deltakere i en lisens er vurdert å dele primæransvaret for leiebetalinger under en leiekontrakt, innregner Equinor leieforpliktelser og bruksrettseiendeler netto, basert på Equinors eierinteresse i lisensen. Når Equinor vurderes å ha primæransvaret for de eksterne leiebetalingene, regnskapsfører Equinor leieforpliktelsene brutto (100 %).

Kilde: Equinor ASA, Årsrapport 2025, utdrag fra note 25

Det følger eksplisitt av enkelte standarder at selskapet må gi opplysninger om hvordan regnskapsprinsippene anvendes. For eksempel krever IAS 40 at det gis opplysninger om de kriteriene som er utviklet av selskapet for å skille investeringseiendom fra eierbenyttet eiendom og fra eiendom som holdes for salg som en del av ordinær virksomhet, når klassifiseringen av eiendommen er vanskelig (IAS 8.27I).

I en del tilfeller kan prinsippanvendelsen fremstå som kompleks, for eksempel fordi en transaksjon omfatter bruk av flere regnskapsstandarder. I kontrakter med både en leiekomponent og en tjenesteavtale må utleier anvende både IFRS 16 og

IFRS 15, og prinsippinformasjon vil i slike tilfeller ofte være vesentlig for brukeren ettersom samspillet mellom de ellers «standardiserte» prinsippene kan være mindre tilgjengelig.

Når et selskap har identifisert hvilke prinsipper som må opplyses om i regnskapet, er neste steg å avklare hvilken informasjon om prinsippene som er vesentlig. Generisk og generell informasjon hentet fra de relevante standardene kan som nevnt over i enkelte tilfeller være vesentlig, men selskapsspesifikk informasjon som redegjør for anvendelsen av prinsippene gitt selskapets egne omstendigheter, herunder skjønn utøvd, er som regel langt mer nyttig for brukerne, og dermed vesentlig.

Praksiseksempel 1.9 Prinsippinformasjon

Telenor ASA gir informasjon om hvilke vurderinger som er gjort for spektrum lisenser i forhold til IFRS 16.3-4 og 26:

Telenor har valgt å innregne spektrum lisenser som leieavtale hvor den identifiserte eiendelen representerer eksklusiv tilgang til visse frekvenser i leieperioden. Telenor har også leieavtaler relatert til passiv infrastruktur i mobilnettet som tårn og kabler i tillegg til tomter og eiendommer. Se note 29 Leieforpliktelser for mer informasjon.

REGNSKAPSPRINSIPPER

Telenor innregner en leieforpliktelse og en tilhørende bruksretteiendel på iverksettelsestidspunktet for leieavtalen der Telenor har rett til å bestemme bruken og rett til å få praktisk talt alle de økonomiske fordelene ved bruken av den identifiserte eiendelen i hele bruksperioden. Telenor har valgt å innregne spektrum lisenser som leieavtale, der den identifiserte eiendelen er eksklusiv tilgang til frekvenser innenfor et gitt område over hele bruksperioden. Leiebetalinger knyttet til kortsiktig leieavtaler (mindre enn 12 måneder) og leieavtaler der den underliggende eiendelen har lav verdi (dvs. i hovedsak utenfor kjernevirksomheten) innregnes som en kostnad lineært over leieperioden. Unntaket for kortsiktige avtaler benyttes ikke for avtaler om leie av spektrum lisenser eller leieavtaler som inneholder en kjøpsopsjon.

Leieforpliktelser måles til nåverdien av leiebetalingene over leieperioden og inkluderer faste betalinger, betalinger som i all hovedsak er faste, ikke leie komponenter, restverdibeløp og leieinsentiver. Leiebetalingene inkluderer også utøvelseskursen for en kjøpsopsjon, dersom Telenor med rimelig sikkerhet vil utøve denne opsjonen og oppsigelsesgebyr når oppsigelse er forventet. Variable leiebetalinger som for eksempel lisensbetalinger hvor leien er basert på inntekter utgiftsføres løpende.

Ved beregningen av nåverdien av leiebetalingene benytter Telenor den marginale lånerenten på iverksettelsestidspunktet dersom leieavtalens implisitte rente ikke lett kan fastsettes. Den inkrementelle lånerenten er basert på det respektive lands risikofrie rente for perioden som tilsvare leieperioden, justert for egen kredittrisiko. Datterselskaper med ekstern finansiering benytter den eksterne lånerenten som tilsvare leieperioden.

Kilde: Telenor ASA, Årsrapport 2025, utdrag fra note 16.

I praksis kan grensedragningen mellom vesentlig og uvesentlig prinsippinformasjon være vanskelig å trekke, og vil i mange tilfeller være veldig skjønnsmessig. Enkelte velger derfor i realiteten ikke å ta stilling til dette, men i stedet å inkludere både vesentlig og uvesentlig prinsippinformasjon. Dette er en uheldig praksis, ettersom uvesentlig informasjon kan tilsløre vesentlig informasjon. Slik tilsløring er ikke tillatt (IAS 8.27E).

Teorieksempel 1.14: Tilsløring av vesentlig informasjon

I praksis er det ikke uvanlig at informasjon om estimatusikkerhet (se kapittel 1.8.2) blander vesentlig og uvesentlig informasjon. For eksempel opplyser flere selskaper om opp til åtte-ti kilder til estimatusikkerhet, mens det reelle antall kilder til **vesentlig** estimatusikkerhet kanskje er to eller tre. Effekten av denne praksisen er at brukerne ikke får den høyest relevante informasjonen som IFRS forutsetter, ettersom brukeren ikke vet hvilke av de åtte-ti kildene som faktisk innebærer betydelig risiko for vesentlige justeringer i neste regnskapsår.

1.8.2 Estimatusikkerhet

I flere offentlige brev til børsnoterte selskaper har Finanstilsynet påpekt manglende opplysninger om estimatusikkerhet. Kravet er at man skal opplyse om de forutsetninger for fremtiden og andre viktige kilder til estimatusikkerhet ved slutten av rapporteringsperioden som innebærer en betydelig risiko for en vesentlig justering av den balanseførte verdien av eiendeler og forpliktelser i løpet av det neste regnskapsåret (IAS 8.31A). Opplysningskravet gjelder for estimater som krever ledelsens vanskeligste, mest subjektive eller komplekse vurderinger (IAS 8.31C).

Det er ikke krav om å gi opplysninger om estimatusikkerhet dersom eiendelene og forpliktelsene måles til virkelig verdi basert på noterte markedspriser (IAS 8.31D). Dette skyldes at en eventuell endring i verdi vil skyldes forhold som ikke beror på ledelsens subjektive vurderinger.

Praksis er svært forskjellig med hensyn til detaljnivå og omfang av den informasjonen som gis. Generelt er den informasjonen som gis om usikkerhet i estimatene i liten grad selskapsspesifikk, og den er derfor mindre relevant for brukerne av regnskapene. Kravene til å gi informasjon om estimatusikkerhet øker naturligvis med økt økonomisk usikkerhet. De siste årene, og særlig i kjølvannet av Covid-pandemien og pågående kriger, har det generelt vært betydelig økonomisk usikkerhet. Likevel gis det fortsatt mye generell og begrenset informasjon om estimatusikkerhet i finansregnskapet. Det er vanligst å gi opplysninger om estimatusikkerhet i beregninger knyttet til nedskrivningsvurderinger og pensjoner.

Opplysninger om estimatusikkerhet kan gis i egen note eller sammen med informasjon i andre noter. For utstederne på Oslo Børs er det varierende praksis. Enkelte velger en egen note. Andre velger å presentere disse opplysningene sammen med andre opplysninger, eksempelvis regnskapsprinsipper. I tilfeller hvor

estimatusikkerhet presenteres sammen med regnskapsprinsipper, bør det være et tydelig skille mellom disse.

Det kan være hensiktsmessig at opplysninger om estimatusikkerhet er blant de første opplysningene som gis i notene for å gjøre regnskapsbrukeren oppmerksom på skjønsmessige vurderinger som er iboende i de presenterte tallene. I noter hvor det presenteres opplysninger hvor det er estimatusikkerhet, bør det opplyses om usikkerhet i estimatene, alternativt henvises til den delen av notene hvor det er redegjort for estimatusikkerhet.

Arten og omfanget av opplysninger om estimatusikkerhet varierer avhengig av arten av forutsetningen og andre forhold. Følgende er eksempler på hvilke typer opplysninger et selskap kan gi (IAS 8.31E):

1. Arten av forutsetningen eller annen estimeringsusikkerhet
2. De balanseførte verdienes sensitivitet overfor metodene, forutsetningene og estimatene som ligger til grunn for beregningen av dem, herunder årsakene til sensitiviteten
3. Den forventede avklaringen av en usikkerhet samt angivelse av hvilke utfall innenfor et rimelig mulighetsområde som kan forventes i løpet av det neste regnskapsåret med hensyn til den balanseførte verdien av de berørte eiendelene og forpliktelsene, og
4. En forklaring av endringer som er foretatt av tidligere forutsetninger med hensyn til disse eiendelene og forpliktelsene, dersom usikkerheten forblir uavklart

Praksiseksempel 1.10: Kilder til usikkerhet i estimater

Equinors estimering av olje- og gassreserver har vesentlig innvirkning på regnskapet. Nedenfor er Equinors beskrivelse av usikkerheten i estimatene.

Estimatusikkerhet knyttet til fastsettelse av olje- og gassreserver

Reservemengder er per definisjon oppdaget, gjenværende, utvinnbare og økonomiske. Utvinnbare mengder olje og gass er alltid usikre. Å estimere reserver er komplisert og basert på høy grad av faglige vurderinger som involverer geologiske og tekniske vurderinger av stedlig mengde hydrokarbonvolumer, produksjon, historisk utvinnings- og prosesseringsutbyttefaktorer samt kapasitet på installerte anlegg. Påliteligheten av disse estimatene avhenger av både kvaliteten og tilgjengeligheten av de tekniske og økonomiske dataene og effektiviteten i utvinning og prosessering av hydrokarboner.

Estimatusikkerhet knyttet til sikre olje- og gassreserver

Sikre olje- og gassreserver kan ha vesentlig innvirkning på bokført verdi av produserende olje- og gasseiendeler, ettersom endringer i sikre reserver, kan ha en vesentlig virkning på beregningen av produksjonshetsavskrivninger. Sikre olje- og gassreserver representerer beregnede

mengder olje og gass som, basert på analyser av geologiske og tekniske data, med rimelig grad av sikkerhet kan utvinnes fra kjente reservoarer under gjeldende økonomiske, driftstekniske og regulatoriske forhold på det tidspunktet reserveestimatet blir utarbeidet. Estimatenes for økonomisk utvinnbare reserver inkluderer kun produksjon av volumer i perioden som omfattes av gjeldende produksjonstillatelse, med mindre forlengelse påviselig kan forventes med rimelig grad av sikkerhet. Når det gjelder fremtidige utvinningsprosjekter, er slike kun inkludert i estimatet på sikre reserver dersom det foreligger en betydelig forpliktelse til prosjektfinansiering og -gjennomføring og kun dersom relevante godkjenninger fra myndigheter foreligger eller er tilstrekkelig sikre.

Sikre reserver deles inn i sikre utbygde og sikre ikke utbygde reserver. Sikre utbygde reserver utvinnes fra eksisterende brønner med eksisterende utstyr og driftsmetoder, eller der kostnaden knyttet til nødvendig utstyr er relativt liten sammenlignet med kostnadene for en ny brønn. Sikre, ikke utbygde reserver utvinnes fra nye brønner eller områder der boring ennå ikke er foretatt, eller fra eksisterende brønner når en relativt stor del av kapitalutgifter er påkrevd. Brønnokasjoner der boring ikke er gjennomført kan klassifiseres som sikre ikke utbygde reserver når det er utarbeidet en utbyggingsplan som indikerer at boring etter planen vil skje innen fem år, med mindre særlige omstendigheter forsvarer en lengre tidshorisont. Slike særlige omstendigheter vil for eksempel omfatte felt som krever store innledende investeringer i offshore infrastruktur, slik som for mange felt på norsk sokkel, hvor boring av brønner er planlagt å fortsette over en mye lengre periode enn fem år. For ukonvensjonelle reservoarer, der løpende boring av nye brønner utgjør en betydelig del av investeringene, som for eksempel for landeindeler i USA, er sikre reserver alltid begrenset til sikre brønnokasjoner som etter planen skal bores i løpet av fem år.

Equinors eksperter har estimert Equinors sikre olje- og gassreserver på basis av bransjestandarder og regler og kriterier for tilleggsopplysninger regulert av det amerikanske kredittilsynet (Securities and Exchange Commission - SEC, regulations S-K og S-X), samt kravene stilt av det amerikanske Financial Accounting Standards Board (FASB) til tilleggsopplysninger om produksjonsvirksomheten for olje og gass. Reserveestimatene baseres på anvendelsen av et 12 måneders prisgjennomsnitt, samt på eksisterende økonomiske forhold og driftsmetoder, og med en stor grad av sikkerhet (minst 90 % sannsynlighet) for at reservene vil bli utvunnet.

Equinors reserver er vurdert av en uavhengig tredjepart, og resultatet av denne vurderingen er ikke vesentlig forskjellig fra Equinors egne estimater.

Estimatusikkerhet knyttet til forventede olje- og gassreserver

Endringer i de forventede reservene, kan vesentlig påvirke nedstengnings- og fjerningsforpliktelsesbeløp, som en følge av endret tidspunkt for fjerningsaktivitetene, samt bruksverdi-beregninger for oppstrømseiendeler som kan ha konsekvenser for testing for tap ved verdifall og også balanseføring av utsatte skattefordeler. Forventede olje- og gassreserver er estimerte gjenværende kommersielt utvinnbare volumer fra produserende felt eller fra prosjekter besluttet for utbygging, basert på Equinors vurdering av framtidige økonomiske forhold. I henhold til Equinors interne retningslinjer er forventede reserver definert som «fremtidsrettede midtelseserver» når de er basert på en stokastisk prediksjonstilnærming. I noen tilfeller brukes en deterministisk prediksjonsmetode, der forventede reserver er det deterministiske «base

case» eller beste estimat. Forventede reserver er derfor normalt større enn sikre reserver som er i tråd med SECs regelverk, og som representerer estimater med høy konfidens, og minst 90 % sannsynlighet for utvinning når sannsynlighetsberegninger benyttes. Forventede olje- og gassreserver estimeres av Equinors eksperter på basis av bransjestandarder og er klassifisert i henhold til det norske Oljedirektoratets ressursklassifikasjonssystem.

Kilde: Equinor ASA, Årsrapport 2025, utdrag fra note 12.

1.8.3 Ledelsesdefinerte resultatmål

Det har lenge vært vanlig at selskaper opplyser om non-GAAP-resultatmål (alternative resultatmål eller APM-er) i sine årsrapporter for å forklare selskapets prestasjon. Regnskapsbrukere opplever ofte disse resultatmålene som nyttige, men har uttrykt bekymring for at de ikke mottar tilstrekkelig informasjon om hvordan resultatmålene beregnes, og hvorfor selskapene benytter nettopp disse resultatmålene. I tillegg rapporteres de alternative resultatmålene ofte utenfor årsregnskapet, og er derfor ikke underlagt revisjon.

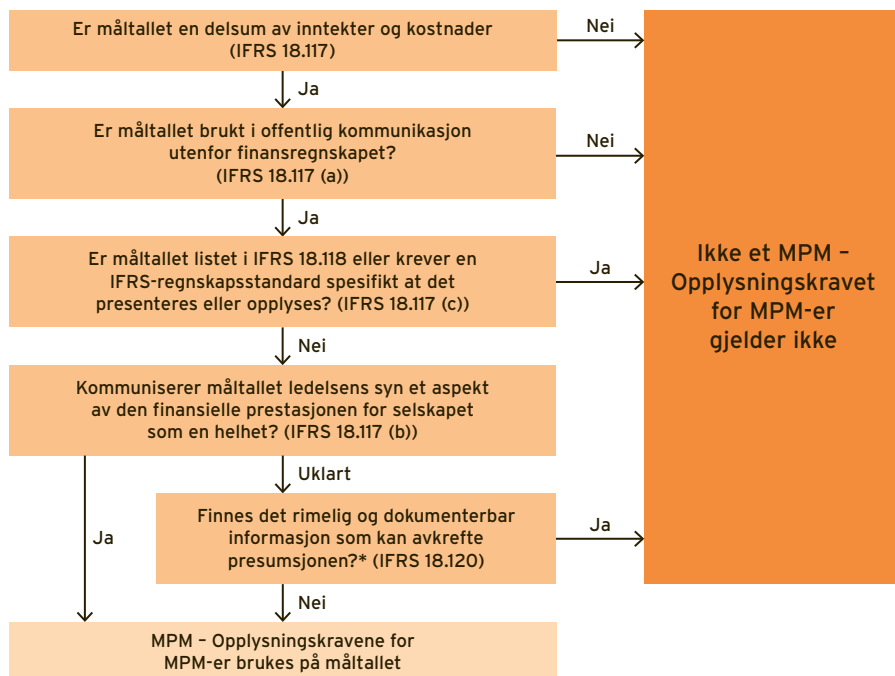
For å adressere denne utfordringen definerer IFRS 18 en undergruppe av alternative resultatmål som gjelder et selskaps finansielle prestasjon, kalt «ledelsesdefinerte resultatmål» («Management-defined Performance Measures», «MPM»), og det skal gis informasjon om disse i notene til årsregnskapet.

Definisjon

Ledelsesdefinerte resultatmål er (IFRS 18.117):

- resultatsummer eller delresultater (inntekter etter fradrag for kostnader),
- som ikke er definert eller spesifisert i IFRS,
- som brukes i kommunikasjon utenfor regnskapet med markedet, og
- som reflekterer ledelsens resultatperspektiv for selskapet som helhet.

Figuren nedenfor gir en oversikt over hvordan ledelsesdefinerte resultatmål skal identifiseres. Definisjonen er begrenset til delsummer av inntekter og kostnader, slik at MPM-er er en underkategori av APM-er. Derfor vil for eksempel delsummer av kun inntekter eller kun kostnader, mål på eiendeler, forpliktelser, egenkapital eller en kombinasjon av disse elementene, finansielle forholdstall eller ikke-finansielle måltall være MPM-er (IFRS 18.B116). Følgelig vil for eksempel «justert driftsresultat», som er driftsresultatet definert i IFRS justert for enkelte effekter, være et MPM, mens «fri kontantstrøm» ikke er det siden det ikke er en resultatsum eller delsum av inntekter og kostnader.

* Det er en motbevisbar presumsjon at en delsum av inntekter og kostnader brukt i offentlig kommunikasjon kommuniserer selskapets syn.

Figur 1.3 Identifisering av MPM-er⁹

En delsum av inntekter og kostnader som oppfyller definisjonen av et MPM må ikke presenteres i resultatoppstillingen for å være et MPM (IFRS 18.B118). For eksempel kan et selskap presentere et mål på justert driftsresultat utenfor regnskapet uten at den samme delsummen er inkludert i resultatoppstillingen.

Et finansielt forholdstall, for eksempel justert resultat per aksje, kan som nevnt ikke være et ledelsesdefinert resultatmål fordi det ikke er en delsum av inntekter og kostnader. Telleren eller nevneren i et finansielt forholdstall kan imidlertid være et MPM dersom det representerer en delsum av inntekter og kostnader som kunne oppfylt definisjonen av et MPM hvis det ikke hadde vært en del av forholdstallet (IFRS 18.B117).

For å oppfylle definisjonen av et MPM må delsummen brukes av selskapet i kommunikasjon utenfor regnskapet med markedet. Dette inkluderer årsberetningen, pressemeldinger og investorpresentasjoner (IFRS 18.B119). Muntlig kommunikasjon, referat fra muntlig kommunikasjon og poster på sosiale medier

9 Kilde: Applying IFRS: A closer look at IFRS 18 (April 2026), Figure 4–1

er ikke kommunikasjon utenfor regnskapet med markedet. Definisjonen av et MPM innebærer også at delsummen skal kommunisere ledelses syn på selskapets resultater, og det må gjelde for selskapet som en helhet (IFRS 18.B114). Det betyr for eksempel at delsummer av inntekter og kostnader knyttet til et rapporteringspliktig segment som ikke gir informasjon om inntjening for selskapet som helhet, ikke oppfyller definisjonen av et MPM.

Teorieksempel 1.15: MPM i et forholdstall

Selskap A bruker forholdstallet justert driftsresultat / sysselsatt kapital som en KPI i eksternt kommunikasjon utenfor regnskapet. Verdien på justert driftsresultat (telleren i forholdstallet) brukes ikke i eksternt kommunikasjon, og selskapet opplyser kun om formelen for å beregne forholdstallet. Selskap A har vurdert at justert driftsresultat oppfyller definisjonen av et MPM, og derfor må selskapet gi opplysninger om denne delsummen i MPM-noten (og ikke hele forholdstallet).

Kilde: Applying IFRS: A closer look at IFRS 18 (April 2026), Question 4-1

Eksempler på ledelsesdefinerte resultatmål er «justert resultat» og «justert driftsresultat». Driftsresultat er ikke et ledelsesdefinert resultatmål ettersom IFRS 18 definerer denne størrelsen. Av samme grunn er ikke «driftsresultat før avskrivninger og spesifiserte nedskrivninger» (avskrivninger i samsvar med IAS 16 og IAS 38 og nedskrivninger i samsvar med IAS 36) et ledelsesdefinert resultatmål. IASB vurderte å innføre «EBITDA» («Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortization») som en definert delsum, men valgte å ikke gjøre det. EBITDA er vanlig å bruke i en rekke bransjer og i en rekke land, herunder i Norge, men IASB konstaterte at innholdet i resultatmålet varierer mye, og er sjeldent i tråd med definisjonen representert ved betegnelsen EBITDA (for eksempel holdes normalt også andre finansieringsposter enn renter utenfor). Dersom et selskap velger å bruke EBITDA i sin offentlige kommunikasjon, vil det således være et ledelsesdefinert resultatmål, med mindre EBITDA i sjeldne tilfeller kan anses å være en presis benevnelse for resultat før avskrivninger og spesifiserte nedskrivninger.

Alternative resultatmål

Mange selskaper bruker alternative resultatmål i finansiell kommunikasjon. ESMA og Finanstilsynet har utgitt retningslinjer for bruk av APM-er, og retningslinjene krever blant annet at selskapet skal forklare bruken av disse. For eksempel er justert salgsinntekt, netto gjeld og frie kontantstrømmer ikke ledelsesdefinerte resultatmål fordi ingen av dem er resultatsummer, og disse faller derfor utenfor opplysningskravet i IFRS 18. Det samme gjelder ikke-finansielle måltall som for eksempel antall abonnenter, kundetilvekst og ulike utslippsmål. IFRS 18 omtaler

ikke andre APM-er enn ledelsesdefinerte resultatmål, men dersom et selskap gir informasjon om slike i regnskapet fordi det anses å være relevant informasjon, er det naturlig å se hen til de samme opplysningskravene som gjelder for ledelsesdefinerte resultatmål.

Opplysningskrav

IFRS 18.123 krever at ledelsesdefinerte resultatmål skal merkes og beskrives på en måte som er forståelig og ikke misvisende. Videre er det krav om følgende opplysninger for hver MPM som selskapet bruker:

- En definisjon av det ledelsesdefinerte resultatmålet og begrunnelse av bruken
- Hvordan det ledelsesdefinerte resultatmålet er beregnet
- En avstemming mot nærmeste sum eller delsum i resultatregnskapet
- Effekten av inntektsskatt og minoritetsinteresser på hver post i avstemmingen

Opplysningskravene vil øke åpenheten for brukerne av regnskapet, og ettersom opplysningene skal inkluderes i regnskapet, vil de også være underlagt revisjon.

Teorieksempel 1.16: Noteopplysninger om MPM-er

Konsernet XYZ bruker det ledelsesdefinerte resultatmålet justert driftsresultat i sin eksterne kommunikasjon. Dette resultatmålet er ikke spesifisert i noen IFRS-regnskapsstandarter og kan derfor være lite sammenlignbart med andre tilsynelatende like resultatmål brukt av andre selskaper.

For å gi ledelsens syn på konsernets finansielle resultater er driftsresultatet justert for inntekter og kostnader som konsernet ikke forventer vil oppstå i løpet av de neste rapporteringsperiodene. Konsernledelsen mener at slike justeringer gir mer nyttig informasjon om konsernets underliggende lønnsomhet.

Konsernet justerer vanligvis for følgende inntekter og kostnader:

- Nedskrivninger (eller reverseringer) av driftsmidler (inkludert rett-til-bruk-eiendeler) og immaterielle eiendeler (se note X anleggsmidler, note Y immaterielle eiendeler og note Z Forskning og utvikling)
- Restruktureringskostnader (Se Note U Ytelser til ansatte og Note V Andre driftskostnader)
- Sakskostnader for rettsaker som ikke er gjentakende (se Note W Avsetninger og Note V Andre driftskostnader)
- Gevinster og tap ved salg av anleggsmidler og immaterielle eiendeler
- Gevinster og tap på salg av datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter

Konsernet vurderer om sakskostnader til rettsaker er gjentakende eller ikke fra sak til sak. Kostnader knyttet til tvister om åndsverk, regulatoriske brudd og ansattkrav klassifiseres normalt som ikke-gjentakende. Dette begrunnes med at konsernet har tiltak for å hindre at slike hendelser oppstår.

Ledelsesdefinerte resultatmål 20x2

<i>(i tusen kr)</i>		Inntektsskatt	Resultat til NCI
Driftsresultat (IFRS-spesifisert)	57 000		
Gevinst ved salg av driftsmidler (inkludert i «annen driftsinntekt»)	-1 800	297	0
Nedskrivninger:	6 100	0	305
• Forskning og utvikling	1 600		
• Nedskrivning av goodwill	4 500		
Restruktureringskostnader (inkludert i andre driftskostnader)	3 800	-598	161
Justert driftsresultat (MPM)	65 100		

*NCI= Ikke-kontrollerende eierinteresser

Nedskrivninger: Nedskrivningene i 20x2 ga ingen skatteeffekt fordi de ikke var fradragsberettiget i Land A og Land B.

Restruktureringskostnader: Restruktureringskostnadene i 20x2 gjelder konsernets program «Apollo 20x2». Kostnadene inkluderer sluttvederlag, opplæring av ansatte og flyttekostnader. Alle kostnadene gjelder nedleggelse av flere fabrikker i Land C. Skatteeffekten er beregnet etter skattesatsen i Land C på 15,5 % ved utgangen av 20x2.

Gevinst ved salg av anleggsmidler: Skatteeffekten er beregnet etter skattesatsen i Land D på 16,5 % ved utgangen av 20x2.

Kilde: Applying IFRS: A closer look at IFRS 18 (April 2026), illustration 4-1

Når selskaper endrer hvordan et MPM beregnes, bruker et nytt MPM, slutter å bruke et MPM som de tidligere har gitt opplysninger om, eller endrer hvordan skatteeffekter bestemmes, inneholder IFRS 18 ytterligere opplysningskrav.

1.8.4 Kapitalstyring

Selskapets kapitalnivå og hvordan kapitalen styres er viktig informasjon for at brukerne av finansregnskapet skal kunne vurdere selskapets risikoprofil og selskapets evne til å tåle uforutsette negative hendelser eller evne til å utnytte strategiske muligheter, for eksempel å kunne gjøre betydelige investeringer eller oppkjøp. I tillegg vil kapitalnivå og kapitalstyring kunne påvirke et selskaps evne til å utbetale utbytte. Som en følge av dette krever IFRS 18.126 at det gis opplysninger som gjør det mulig for brukerne av finansregnskapet å vurdere selskapets mål, prinsipper og fremgangsmåter for kapitalstyring.

IFRS 18.127 spesifiserer hvilke opplysninger som skal gis. I praksis ser en at selskapene gir ulik grad av informasjon om kapitalnivå og kapitalstyring. Sel-

skapene skal blant annet kvantifisere hva selskapet definerer som kapital (noen selskaper anser for eksempel enkelte former for finansielle forpliktelser som del av selskapets kapital, mens andre trekker ut deler av egenkapitalen ved vurdering av hva som anses som kapital), og opplyse om selskapets hovedprioriteringer (som sterk finansiell stilling og fleksibilitet), hva en styrer etter (for eksempel definerte nøkkeltall og eventuelt en definert kredittvurdering), og hvilke prosesser selskapet har (som for eksempel hvordan selskapet benytter muligheten til å utstede nye aksjer eller gjeld eller regulerer utbytte til aksjonærene).

Selskapet bør også opplyse om utbyttepolitikk (inkludert faktisk utbytte) og eventuell strategi for tilbakekjøp av selskapets aksjer. I den grad lånevilkår er relevante for kapitalstyringen, noe som normalt er tilfellet for selskaper med stresset finansiering, må utfyllende informasjon om betingelsene gis (se også kapittel 1.2.2, herunder teori eksempel 1.1, og omtale av lånevilkår i kapittel 1.5). Selskapet baserer disse opplysningene på den informasjon som gis internt til nøkkelpersoner i selskapets ledelse.

Praksiseksempel 1.11 Opplysninger om kapitalstyring

Eksemplet nedenfor er hentet og oversatt til norsk fra Good Group, EYs eksempelregnskap for 2025, og viser opplysninger om kapitalstyring.

6. Kapitalstyring

For kapitalstyringsformål inngår utstedt kapital, konvertible preferanseaksjer, overkurs og alle andre egenkapitalreserver henførbare til aksjeeierne i morselskapet i kapitalen. Hovedformålet med konsernets kapitalstyring er å maksimere aksjonærverdiene.

Konsernet styrer sin kapitalstruktur og gjør justeringer på bakgrunn av økonomiske forhold og krav i de finansielle betingelsene. For å opprettholde og justere kapitalstrukturen kan konsernet justere utbyttebetalingene til aksjonærene, tilbakebetale kapital til aksjonærene eller utstede nye aksjer. Konsernet følger opp kapital ved bruk av et giringsforhold. Giringsforholdet fremkommer som «netto gjeld» delt på totalkapital pluss netto gjeld. Konsernets retningslinjer er å holde giringsforholdet mellom 20 % og 40 %. Netto gjeld inkluderer rentebærende lån, leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld minus kontanter og kortsiktige innskudd, ekskludert avviklet virksomhet.

Tall i 1000 euro	2025	2024
Rentebærende forpliktelser og lån ekskludert fra konvertible preferanseaksjer	22 201	23 811
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	16 969	20 023
Minus: Kontanter og kortsiktige innskudd	(17 528)	(14 916)
Netto gjeld	21 642	28 918
Konvertible preferanseaksjer	2 778	2 644
Egenkapital	58 357	45 102
Totalkapital	61 135	47 746
Kapital og netto gjeld	82 777	76 664
Giringsforhold	26%	38%

For å oppnå dette hovedformålet tilstreber konsernet blant annet å sikre at konsernet oppfyller sine finansielle betingelser knyttet til rentebærende lån som definerer kravene for kapitalstrukturen. Brudd på de finansielle betingelsene vil gi banken rett til å umiddelbart kreve tilbakebetaling av lånene. Det har ikke vært noen brudd på de finansielle betingelsene for noen av de rentebærende lånene i inneværende periode.

Kilde: EY Good Group International Limited, Illustrative consolidated financial statements for the year ended 31 December 2025, note 6, side 72-73.

Ved å gi gode opplysninger om kapitalkrav og kapitalstyring vil regnskapsbrukerne få bedre grunnlag til å vurdere et selskaps risikoprofil og evnen til å håndtere uventede negative hendelser. I tillegg vil regnskapsbrukerne få opplysninger som kan være nyttige for å kunne estimere fremtidige utbytter.

1.8.5 Opplysninger om ny standard som er offentliggjort, men ikke trådt i kraft

IAS 8.30 slår fast at selskaper skal gi informasjon som er relevant for å kunne vurdere mulig virkning ved anvendelse av en ny standard som er offentliggjort, men ennå ikke trådt i kraft. Selskapet skal opplyse om mulig virkning på regnskapet i den perioden standarden anvendes første gang. I henhold til IAS 8.31 skal selskapet overveie å opplyse om:

1. Navnet på den nye standarden eller tolkningen
2. Arten av den eller de forestående endringene i regnskapsprinsipper
3. Tidspunktet da anvendelsen av standarden eller tolkningen kreves påbegynt
4. Tidspunktet da selskapet planlegger å anvende standarden eller tolkningen første gang, og
5. Enten en drøftelse av den virkning førstegangsanvendelsen av standarden eller tolkningen forventes å ha på selskapets finansregnskap, eller dersom denne virkningen ikke er kjent eller ikke med rimelighet kan estimeres, en angivelse av dette faktum

Praksiseksempel 1.12 Ny standard som er offentliggjort men ikke trådt i kraft

IFRS 18 trer i kraft 1. januar 2027. Nedenfor vises DNBs omtale av standarden i årsregnskapet for 2025.

IFRS 18 Presentation and Disclosure in Financial Statements

I april 2024 utga IASB den nye standarden for presentasjon av finansregnskap, IFRS 18 «Presentation and Disclosure in Financial Statements», som vil erstatte IAS 1, «Opplysninger om regnskapsprinsipper». Formålet med IFRS 18 er å forbedre hvordan enheter formidler finansielle resultater i regnskapet, med fokus på resultatregnskapet og rapporteringen av finansielle resultater.

Den nye standarden vil tre i kraft for årlige rapporteringsperioder som begynner på eller etter 1. januar 2027, og det er tillatt å anvende den tidligere. Standarden er tiltrådt av EU. Konsernet har foreløpig ingen planer om å innføre disse endringene før ikrafttredelsesdatoen.

DNB vurderer hvordan postene i resultatregnskapet skal klassifiseres i de tre nye kategoriene introdusert i IFRS 18. DNB forventer at hoveddelen av postene vil bli inkludert i driftskategorien, mens enkelte poster fortsatt er gjenstand for vurdering.

Standarden ventes ikke å ha noen vesentlige finansielle effekter for DNB, da IFRS 18 fokuserer på presentasjon og opplysninger i regnskap.

Kilde: DNB ASA, Årsrapport 2025, utdrag fra note K1.

I praksis er ofte informasjonen som gis om nye standarder, endringer i standarder og nye tolkningsuttalelser generisk og lite informativ. Desto lenger frem ikrafttredelsen er, og desto mindre selskapsspesifikk og konkret vil naturligvis informasjonen som kan gis med tilstrekkelig grad av pålitelighet være. Men når en endring trådte i kraft 1. januar i året som det aktuelle finansregnskapet godkjennes for offentliggjøring (for eksempel en endring trådte i kraft 1. januar 2026, og regnskapet for 2025 blir godkjent for offentliggjøring 1. mars 2026), kan det forventes at selskaper har god oversikt over effekten av endringen, jf. kapittel 5 over. I så fall må denne informasjonen gis i regnskapet. En annen observasjon fra praksis er at selskapene ofte gir omfattende og ordrik omtale av endringer som ikke har betydning, eller forventes kun å ha uvesentlig effekt på selskapenes regnskap. Denne praksisen representerer unødvendig tilsløring av relevant informasjon i regnskapet og bør unngås. I slike tilfeller vil god praksis være å opplyse kort at endringen ikke forventes å få betydning for selskapets regnskap, om brukerne rimelig kunne forvente at endringen ville få betydning. I motsatt fall, om endringen gjelder et krav eller en standard som åpenbart ikke er relevant for selskapet, kan det være en rimelig løsning å ikke omtale endringen.

1.8.6 Pliktige tilleggskrav etter regnskapsloven

Anvendelse av IFRS er regulert i regnskapsloven § 3-9. Selv om man avlegger regnskapet etter IFRS i samsvar med regnskapsloven § 3-9, er det enkelte tilleggskrav til noteopplysninger som følger av regnskapslovens kapittel 7.

Nedenfor gir vi en oppsummering av tilleggskrav etter regnskapsloven:

1. Opplysninger om antall årsverk
2. Opplysninger om ytelser til ledende ansatte
3. Opplysninger om godtgjørelse til revisor
4. Opplysninger om lån og sikkerhetsstillelse til ledende ansatte, tillitsvalgte og aksjeeiere
5. Opplysninger om lokasjon og eierandel i datterselskap, tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet
6. Opplysninger om antall aksjer og største aksjeeiere
7. Opplysninger om obligatorisk tjenestepensjon
8. Opplysninger om egne aksjer

For en utførlig fremstilling av hvilke krav til opplysninger som følger av regnskapslovens kapittel 7, henvises det til de aktuelle paragrafer.

Tilleggskravene etter regnskapsloven vil delvis være overlappende med opplysningskrav etter IFRS. For eksempel krever både IAS 24.17 og regnskapsloven § 7-31b opplysninger om godtgjørelse til ledende ansatte, men de har ulike krav når det gjelder spørsmålet om disse opplysningene skal gis på personnivå eller på gruppenivå.

Det er viktig å være oppmerksom på IFRS 18.31 som – uten unntak – krever sammenligningsinformasjon for tidligere perioder som er inkludert i regnskapet. Dette kravet gjelder både informasjon som ikke kreves direkte av IFRS og som følgelig inkluderes på frivillig grunnlag, og informasjon som inkluderes som følge av nasjonale særkrav. I regnskapsloven kapittel 7 fremgår det eksplisitt hva slags informasjon som omfattes av kravet til sammenligning. Det gjelder for eksempel ikke kravet til informasjon om ytelser til ledende personer i § 7-31b. I et IFRS-regnskap må det imidlertid gis sammenligningsinformasjon etter IFRS 18.31 også for opplysninger som gis etter regnskapsloven § 7-31b.

1.8.7 Andre viktige noteopplysninger

For mange selskaper er informasjon om nedskrivninger og gjennomførte nedskrivningstester, segmentopplysninger, pensjoner og gjennomførte virksomhets-

transaksjoner viktig informasjon for å forstå regnskapet. Vi viser til egne artikler i denne boken for en nærmere redegjørelse av disse områdene.

1.8.8 Effektiv kommunikasjon

Som nevnt innledningsvis har det i stadig økende grad vært rettet fokus på effektiv kommunikasjon i årsregnskapene, og flere selskaper har de siste årene endret måten den finansielle informasjonen presenteres på i regnskapene. Formålet er å gjøre relevant og vesentlig informasjon mer tilgjengelig for brukeren ved å endre strukturen på årsregnskapet med noter.

Eksempler på endringer kan være å endre rekkefølgen på noteopplysninger, ta i bruk grafer og figurer eller bruke uthevet skrift for å trekke fokus mot presumptivt viktigere informasjon.

Enkelte selskaper har fordelt informasjon som tradisjonelt er gitt i notesettet, eksempelvis i prinsippnoten, ut på de relevante notene for at brukerne enklere skal se sammenhengen mellom relevante regnskapsprinsipper, informasjon om estimatusikkerhet og selskapets resultater og finansielle stilling.

Noen har også forsøkt å styrke linken til øvrig kommunikasjon fra ledelsen for å hjelpe brukeren til å forstå hva ledelsen fokuserer på og mener er viktig, enten ved å ta inn ledelseskommentarar direkte i årsregnskapet, eller ved å henvise til informasjon som ligger utenfor årsregnskapet.

Praksiseksempel 1.13 Effektiv kommunikasjon

Orkla ASA har søkt å gjøre informasjonen mer tilgjengelig for leseren ved å samle informasjon om regnskapsprinsipper, estimatusikkerhet og informasjon om de relevante resultat- og balansepostene for et område i én note, som i note 20 nedenfor. Noten viser også hvordan man ved å være bevisst på oppsettet og gjennom bruk av virkemidler som tekstbokser og farger kan systematisere informasjonen, samt trekke oppmerksomheten mot informasjon ledelsen mener er sentral for forståelsen av temaet.

Varige driftsmidler

Se note 34 for informasjon om pant og pantstillelser knyttet til konsernets driftsmidler.

Regnskapsprinsipper

Varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger.

Varige driftsmidler avskrives lineært over utnyttbar levetid, og estimert levetid for de ulike driftsmiddelgruppene fremgår av tabellen i denne noten.

Ved en analyse av virkelig verdi i forbindelse med oppkjøp henføres mer/mindreverdier til aktuelle eiendeler, slik at disse blir balanseført til konsernets anskaffelseskost. Finansieringsutgifter ved tilvirkning av egne driftsmidler balanseføres, se note 15.

Estimatusikkerhet

Verdsetting av og estimert utnyttbar levetid for varige driftsmidler bygger på fremtidsinformasjon og vil alltid være beheftet med en viss grad av usikkerhet. Estimering av utrangeringsverdi vil også i mange tilfeller være vanskelig å estimere. De ulike produksjonsstedene er løpende vurdert ut fra en forutsetning om fortsatt drift. Dersom det besluttes at enkelte produksjonsanlegg skal legges ned eller reorganiseres, vil det måtte gjøres nye vurderinger av verdien av de aktuelle produksjonsmidlene.

Det vurderes også løpende om klimarisiko kan ha betydning for levetiden til konsernets driftsmidler. Det er vurdert at klimarisiko ikke vil ha vesentlig påvirkning på levetiden til konsernets driftsmidler per 31. desember 2025. Se for øvrig kommentarer om klimarisiko for hvert porteføljeselskap i note 18.

Varige driftsmidler

Beløp i mill. NOK	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og anlegg	Anlegg under utførelse	Driftsløsøre, inventar, transportmidler, IT-utstyr etc.	Sum
Balanseført verdi 1.1.2024	8 601	7 312	1 725	931	18 569
Investeringer	212	623	866	164	1 865
Salg/utrangering	(12)	(32)	0	(6)	(50)
Oppkjøp av selskaper	52	0	0	3	55
Salg av selskaper	(43)	(34)	(6)	(7)	(90)
Overført anlegg under utførelse/ reklassifiseringer ¹	506	349	(1 161)	270	(36)
Nedskrivninger	0	0	0	(2)	(2)
Avskrivninger videreført virksomhet	(398)	(1 131)	(1)	(284)	(1 814)
Avskrivninger ikke videreført virksomhet	(26)	(27)	0	(4)	(57)
Omregningsdifferanser	234	261	38	27	560
Balanseført verdi 31.12.2024	9 126	7 321	1 461	1 092	19 000
Investeringer	294	457	1 416	164	2 331
Salg/utrangering	(24)	(5)	0	(11)	(40)
Oppkjøp av selskaper	31	32	0	5	68
Salg av selskaper	(1 398)	(417)	(15)	(39)	(1 869)
Overført anlegg under utførelse/ reklassifiseringer ¹	272	799	(1 239)	89	(79)
Nedskrivninger	(33)	(56)	(17)	(2)	(108)
Avskrivninger	(409)	(1 177)	0	(289)	(1 875)
Omregningsdifferanser	2	50	27	17	96

Beløp i mill. NOK	Tomter, bygninger og annen fast eien-dom	Maskiner og anlegg	Anlegg under utførelse	Driftsløsøre, inventar, transport-midler, IT-utstyr etc.	Sum
Balanseført verdi 31.12.2025	7 861	7 004	1 633	1 026	17 524
Opprinnelig kost 1.1.2024	15 126	21 330	1 739	3 324	41 519
Akkumulerte av- og nedskrivninger	(6 525)	(14 018)	(14)	(2 393)	(22 950)
Balanseført verdi 1.1.2024	8 601	7 312	1 725	931	18 569
Opprinnelig kost 31.12.2024	16 113	21 809	1 461	3 563	42 946
Akkumulerte av- og nedskrivninger	(6 987)	(14 488)	0	(2 471)	(23 946)
Balanseført verdi 31.12.2024	9 126	7 321	1 461	1 092	19 000
Opprinnelig kost 31.12.2025	14 615	21 398	1 650	3 541	41 204
Akkumulerte av- og nedskrivninger	(6 754)	(14 394)	(17)	(2 515)	(23 680)
Balanseført verdi 31.12.2025	7 861	7 004	1 633	1 026	17 524
Lineære avskrivninger	2-4 %	5-15 %	0 %	15-25 %; IT-utstyr: 16-33 %	

¹ 79 mill. kroner (36 mill. kroner i 2024) er overført til immaterielle eiendeler i note 19.

Kilde: Orkla ASA, Årsrapport 2025, note 20.